

od leta 1969

V ŠTEVERJANSKI VESTNIK

Števerjan, Januar - Marec 2020 | San Floriano del Collio, Gennaio - Marzo 2020

Leto LII št. 1 | Anno LII nr. 1

Pošiljatelj:

S. K. P. D. "F. B. Sedej"

Trg Svobode 6

34070 Števerjan (GO) – ITALIJA

vestnik@sedej.org

Poste Italiane Spa

Spedizione in abbonamento Postale

70% - DCB/Gorizia

Lasten tisk

Spošt.

S.K.P.D. F.B. SEDEJ

Trg Svobode 6

34070 Števerjan - (GO)

www.sedej.org

KAZALO

JAZ Ostanem doma	3
POZIV K MEDSEBOJNI POMOČI V TEM TEŽKEM TRENUTKU	4
KORONAVIRUS – COVID-19	5
UVODNIK: KNJIŽEVNOST MORA BITI LEPA!	6
KRIZA IN VELIKA NOČ	8
PO USPEŠNIH ZIMSKIH NASTOPIH PEVSKA SEZONA ZAČASNO PREKINJENA	9
PREŠERNOVA PROSLAVA V ŠTEVERJANU	10
KOLEDOVANJE SVETIH TREH KRALJEV	11
BOŽIČNICA IN NATEČAJ »MOJE JASLICE«	13
DELOVANJE DRAMSKE DRUŽINE	13
(NE)PUST LETA 2020	15
RAZPIS 50. FESTIVALA NARODNO-ZABAVNE GLASBE "ŠTEVERJAN 2020"	16
PRIPOVED IZ STARIH, POZABLJENIH PREDALOV... TININE NOGAVICE	19
PRI DRUŠTVU BRIŠKI GRIČ PUST V ZNAMENJU ČEBEL	20
KAJ PRAVIJO SOSEDI ? - NOVICE IZ BRIŠKEGA ČASNIKA	21
MAJHNE OBČINE: NEPOTREBEN STROŠEK ALI PRILOŽNOST ZA RAZVOJ IN SODELOVANJE?	23
VESTI IZ ŠTEVERJANSKE OBČINSKE HIŠE	24
KAKO JE ŽIVETI DANES – INTERVJUJI Z MLADIMI ŠTEVERJANCİ	28
PIŠI KUKR GOVORIŠ	29
VELIKA NOČ V BRDIH	30
TAKŠNI SMO PAČ LJUDJE	34
RAZMIŠLJANJE	35
VOŠČILA	36
DAROVİ, SMRTI, ČESTITKE	37-39
KUHARSKI RECEPTI	40
IGRICA	42

Opreмили in uredili člani društva »F. B. Sedej«

Urejanje, lektoriranje in grafično oblikovanje: Stefania Beretta, Petra Ciglič, Costanza Frandolič, Elija Muzič, Klara Terčič, Martina Valentinčič

Damjan Klanjšček (glavni urednik)

Ivan Vogrič (odgovorni urednik)

Platnica: oblikovanje Petra Ciglič, fotografija Rebeka Bernetič

Če Števerjanskega Vestnika še **ne prejimate**, če ste **zamenjali bivališče in naslov**, ali potrebujete katerokoli informacijo, nas lahko kontaktirate s spodaj navedenimi telefonskimi številkami ali naslovi e-mail, tako da boste lahko še vedno redno prejeli naše glasilo.

Damjan Klanjšček
329 7227151
damjanklanjscek@gmail.com

Elija Muzic
(blagajničar)
340 5258399
elija.muzic@gmail.com

Martina Valentinčič
349 2401800
martina.valentincic@gmail.com

JAZ OSTANEM DOMA

Damjan Klanjšček, glavni urednik Števerjanskega vestnika
Ilaria Bergnach, predsednica društva »F.B. Sedej«

Spoštovane Števerjanke in Števerjanci, dragi bralci in bralke našega Števerjanskega vestnika, predsednik vlade Giuseppe Conte je 9. marca izdal odlok, ki na celotnem italijanskem ozemlju določa omejitve za preprečevanje širjenja virusa COVID-19. Omejitve, ki jih predvideva odlok, bodo trajale do 3. aprila, ni pa izključeno, da bo po 3. aprilu izdana morebitna nova odredba. Uredništvo Števerjanskega vestnika je odločilo, da do 3. aprila ne bo izdalo Vestnika v papirnati obliki, temveč bo na spletni strani društva Sedej (www.sedej.org) objavilo samo digitalno obliko v PDF formatu. Glasilo običajno sklada skupina dvajset mladih, trenutno pa je katerokoli druženje, iz zdravstveno – varnostnih razlogov, prepovedano, kakor tudi zapuščanje lastnega doma zaradi nenujnih opravil. Uredništvo bo spremljalo potek stanja nevarnosti in se bo po 3. aprilu, v skladu z morebitnimi novimi odredbami, odločilo, ali bo izdalo tudi papirnato verzijo Števerjanskega vestnika.

Vsi se zavedamo, da doživljamo izredno, nenormalno stanje. Vam, dragim bralcem in bralkam, pa se že vnaprej zahvaljujemo za razumevanje in vas navsezadnje pozivamo k strpnosti in k upoštevanju državnih in lokalnih odredb. Priporočamo, da se med sabo ne družite in ne odhajate iz svojih bivališč, če ni to izrecno nujno.

Ostanimo povezani s Števerjanskim vestnikom in OSTANIMO DOMA.

Vse podatke in vsakodnevne novosti v zvezi s koronavirusom lahko najdete na:

<https://www.salute.gov.it>

<https://www.protezionecivile.fvg.it>

<http://www.comune.sanflorianodelcollio.go.it/>

Tu je na voljo tudi dvojezičen obrazec o samoizjavi za upravičene in nujne premike.

POZIV K MEDSEBOJNI POMOČI V TEM TEŽKEM TRENUTKU

Županja
Franca Padovan

V pričo trenutnega dogajanja sem prepričana, da se marsikomu porajajo številna vprašanja, na katera še ni našel odgovora. Hkrati se razmere spreminjajo iz ure v uro, podaljšujejo se ukrepi, ki so vedno ostrejši, vedno več držav po svetu razglašča izredno stanje, da bi skušale zajezi val okužb, ki so prerasle v epidemijo svetovnih razsežnosti. Korenite spremembe, ki so prišle iznenada in zelo udarno, tudi iz sosednjih držav, so številnim obrnile življenje na glavo. V tem trenutku želim izraziti solidarnost vsem, ki so vas te spremembe prizadele. Tistim, ki so odrezani od svojcev, tistim, ki imajo težave s prevozom do delovnega mesta in tistim, ki ne morejo do svoje posesti na drugi strani meje. In to iz dneva v dan, kot bi se čas ustavil. Vzporednice s krutim povojnim obdobjem se pišejo kar same. Obenem pa se v medijih da prebrati tudi vzpodbudne novice, ki nam dajo vedeti, da se to krizo da premagati.

V nekem časopisu sem prebrala misel, da je Italija trenutno glas, ki vpije iz prihodnosti in preostale dele sveta opozarja, kaj se lahko zgodi, če se grožnje koronavirusa ne jemlje resno. Zakaj pa ne bi bili tudi primer dobre prakse?

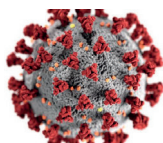
Angleži so med drugo svetovno vojno skovali znameniti rek, ki bi se v slovenščino lahko prevedel takole: »ohrani mirno kri in pojdi naprej«. Ljudje smo se še vedno nekako prilagodili in živeli dalje. Spremenili smo svoje navade in skušali delovati v dobro skupnosti. V Sloveniji se ljudi poziva na solidarnost in medsosedske pomoč. Tudi na vas apeliram, če poznate koga, ki si sam težko pomaga ali je osamljen, dajte mu pomagat. Za strokovno pomoč so na razpolago tudi strokovne službe. Če menite, da nekdo potrebuje pomoč pri nakupih v trgovini ali kako drugače, nam to sporočite. Le s skupnimi močmi bomo lahko premostili to turobno obdobje.

In seveda, upoštevajmo varnostne napotke ter bodimo odgovorni do sebe in do drugih. Občina Števerjan je v teh težkih trenutkih blizu vsem vam. In vedite, da po nevihti posije vedno sonce, ki nam ogreje srca in nas navdaja s pogumom in voljo do življenja.

Torej naj velja geslo in poziv: **IMEJMO SE RADI / JAZ OSTANEM DOMA.**

KORONAVIRUS – COVID-19

KT

Kaj je koronavirus?

Koronavirus ali COVID-19 je bolezen, ki jo povzroči virus SARS-CoV-2. Bolezen se kaže s slabim počutjem, utrujenostjo, nahodom, vročino, kašljem in pri težjih oblikah z občutkom pomanjkanja zraka. Pri približno 80% okuženih poteka v lažji obliki, težji potek naj bi imelo približno 20% obolelih.

Kako se koronavirus prenaša in kateri so simptomi okužbe?

Koronavirus se med ljudmi prenaša kapljično. To pomeni, da je za prenos potreben tesnejši stik

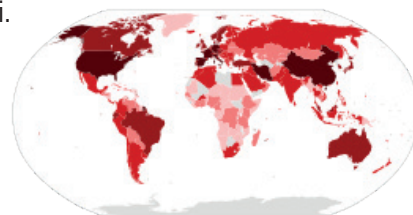
s prenašalcem bolezni. Ni še zanesljivo dokazano, ampak možno je, da se z virusom okužimo tudi ob stiku z onesnaženimi površinami.

Kje smo prvič zasledili koronavirus?

Koronavirus smo prvič zasledili decembra 2019 v kitajski provinci Hubei, ki je povezana z veliko ribjo tržnico v mestu Wuhan. Virus se je zelo hitro razširil po vsej Kitajski in kmalu je prišlo do pandemije. Čeprav strokovnjaki niso še odkrili izvor virusa, večina se strinja, da gre za zoonozo. Zoonoza je infektivna bolezen, ki se prenaša z živali na ljudi.

Katera so priporočila strokovnjakov za preventivo?

- Izogibajte se zaprtih prostorov, kjer se združuje veliko ljudi. Potrebna je razdalja 1,5 metrov med ljudmi.
- Omejite čisto vse nepotrebne stike.
- Redno si umivajte roke z vodo in milom.
- Izogibajte se dotikanju obraza.
- Redno razkužujte površine in zračite zaprte prostore.
- Higiena kašlja: kašljajte in kihnite v zgornji del rokava ali pokrijte si usta in nos s papirnati robčkom ter ga za tem odvrzite.

Kako je treba ravnati, če se okužite z koronavirusom?

Če se okužite z virusom COVID-19, najprej pokličite osebnega zdravnika ali zdravstveno službo in ostanite v samo izolaciji. Nato sledite pravilom odgovornega osebja.

Kako je država ukrepala?

Italijanska vlada je 9. marca razširila na celoten državni teritorij ukrepe, ki so se prvotno omejili le na »rdeče območje« Lombardije in 14 drugih provinc. Prepovedana so vsa ne nujna potovanja

in premiki. Lahko se premikamo samo zaradi delovnih, zdravstvenih in nujnih razlogov. Razširilo se je geslo #ostanimodoma #iorestoacasa. 11. marca je nato vlada odredila še dodatne ukrepe. Ukinila je javno življenje in vse dejavnosti, ki niso nujne. Še vedno delujejo trgovine z jestvinami, lekarne, in trafike. 19. marca je dežela Furlanija-Juljska krajina izdala dodatni ukrep, s katerim prepoveduje posameznikom sprehode in športne aktivnosti na javnih odprtih prostorih.

Viri:

Nacionalni inštitut za javno zdravje in italijansko Ministrstvo za zdravje

UVODNIK

KNJIŽEVNOST MORA BITI LEPA!

Jurij Klanjšček

Besedilo je povzeto iz uvodne misli na Prešernovi proslavi v Števerjanu 16.2.2020 in okrajšano za objavo v Števerjanskem vestniku.

France Prešeren ni želel, da bi njegova poezija bila le utilitaristična ali da bi jo pokornost takratni politični ureditvi pogojevala v obliki ali sporočilu. V predhodnih stoletjih so pisci namreč uporabljali slovenščino kot sredstvo, najprej za širjenje krščanskega nauka, nato pa za promocijo idej Razsvetljenstva in za poskus gospodarskega napredka.

Trubar je bil ambiciozna in praktična osebnost, že od mladih let naklonjen protestantizmu. Vero je razumel tudi kot orodje za ureditev družbenih, moralnih in stvarnih razmer ljudstva, izobrazbo pa v funkciji vere in izboljšanja življenjskega sloga. Začel je uresničevati zamisel o seznanjanju Slovencev s protestantskim naukom, seveda s pomočjo tiska. Vsa njegova dela imajo skupen namen: branje svetega Pisma neposredno na domovih, razlaga verskih resnic, opismenjevanje in širjenje tiskane besede; s tem ciljem nastanejo sredi 16. stoletja prve slovenske tiskane knjige. Kljub izrednemu zgodovinskemu pomenu, njegova dela še ne tvorijo leposlovja in nimajo umetniškega namena: opustil je čustvenost in dal prednost razumskim potezam. Tudi ostali protestantski pisci so ustvarjali večinoma iz verskih razlogov.

V dobi protireformacije je književnost utrpela zastoje, ki je še bolj razviden ob primerjavi z ostalimi evropskimi literaturami. V 17. stoletju je bila izdaja opisov slovenskih dežel in njihove zgodovine – najbolj znan nosi naslov *Slava vojvodine Kranjske* – funkcionalna izpostavljanju vloge plemstva; ni narodoljubja, dežela je domovina v fevdalnem smislu.

V drugi polovici 18. stoletja, ko sta Avstriji vladala Marija Terezija in njen sin Jožef II, je književnost postala sredstvo za gospodarski dvig ljudstva; pesništvo in pripovedništvo naj bi še nekaj desetletij ostalo preprosto, poljudno, da bi ga vsak razumel. Ko bi bilo celotno ljudstvo dovolj izobraženo in bi utrdilo svoj ekonomski položaj, ko bi bil napisan slovar in ko bi bil knjižni jezik ustaljen v vseh slovensko govorečih deželah, šele takrat bi za Slovence prišel čas za visoko literaturo, primerljivo z ostalimi evropskimi. Občutiti je tudi prepričanje, da slovenski narod ni še pripravljen na politični boj za neodvisnost; to postane očitno pri branju Vodnikove hvalnice Napoleonu z naslovom *Ilirija oživljena*. Tisoč štiristo let so Nemci teptali Slovence; zaradi tuje nadvlade so ti šibki in pohlevni, končno so dočakali zunanjšega osvoboditelja, ki jih je velikodušno razvezal avstrijskih spon. Res je Napoleon leta 1809 ustanovil Ilirske province, s prestolnico v Ljubljani; na naša ozemlja je razširil francoski zakonik, državljani so uživali več civilnih pravic in svobode in francoska oblast se je pokazala prijazna slovenskemu prerodu. Vendar je že leta 1813 slovenski narod spet prešel pod Avstrijo, slovenska etnična identiteta pa je bila še vezana na pripadnost deželi ali kraju in še ni bila dovolj trdna. Metternichov absolutizem je zaostрил razmere političnega udejstvovanja in stroga cenzura gotovo ni olajšala kulturnega ustvarjanja.

Istočasno so se v Evropi uveljavljali ideali Romantike, med katerimi ideja politične porazdelitve Evrope v nacionalne države na osnovi etnično-jezikovnih skupin, kar bi zagotovilo

trajen mir. Doseganje tega cilja je trenutno onemogočalo multietnično avstrijsko cesarstvo. V tem okviru sta Čop in Prešeren snovala novo literarno teorijo: nuditi izvirna dela izobraženim bralcem, ustvariti hrbtenico nastajajočega naroda, da bi s pomočjo izobražencev dozorel in se osamosvojil; v ta namen sprejemati motive in oblike velikih evropskih slovstev od grške in rimske antike do sodobnikov, stopiti torej na

pot literarne estetike. Z izražanjem čustvenih, ljubezenskih vsebin v lepem, uglajenem jeziku je potrebno povzdigniti vrednost slovenščine na raven nemščine.

Narod torej potrebuje tudi osebnosti, okoli katerih se združiti. Danestakih sposobnih literatov pri nas ne manjka in zamejski avtorji bi lahko veliko doprinesli, vendar jih v osrednjeslovenskem prostoru premalo poznajo in ob poskusu izdaje svojih del v matični domovini naletijo na velike težave. Kakor opozarja prof. Primož Sturman,

avtor uspešnice *Gorica je naša*, eden izmed večjih izzivov ostaja, kako bolje promovirati nove avtorje in avtorice iz zamejstva. Medtem ko sta na primer Boris Pahor in Alojz Rebula v Sloveniji dobro poznana, mladi ne morejo priti do objave. Sodelovanje in vrednotenje novejših generacij pesnikov in pisateljev je nujno tako zaradi pripadnikov manjšin kot zaradi ustvarjalcev iz matične domovine: tudi bralci v zamejstvu, predvsem mladi, novejših del ne poznajo dobro.

Slovenska narodna zavest ne temelji na zemljepisnih pregradah, saj kakor je že Vodnik ugotavljal, živimo v samem srcu Evrope, na stičišču njenih glavnih treh jezikovnih skupin; ne temelji na stoletjih obstoja nacionalne države, kakor države Zahodne Evrope, saj je do 20. stoletja naš narod nosil jarem tuje nadvlade; tako tudi ne temelji na utilitarizmu oziroma na gospodarskih odnosih. Pravi temelj identitete sta jezik in kultura: v obdobju dvajsetletne fašistične okupacije, izgube vseh šol, društev, zadrug in časopisov, so naši ljudje tajno organizirali tečaje materinščine ter tiho tapili knjige in drugo tiskano gradivo iz kraljevine Jugoslavije; v najhujših časih so si naši predniki še globlje prizadevali, da bi mladim rodovom prenesli ljubezen do jezika, tudi potom zborovskega petja, večkrat za ceno konfinacij, zapornih kazni, pretefov in smrti. Katera je torej najvišja vrednota, onkraj političnih nazorov? Potrebujemo lepoto poezije, petja, žive besede; na podlagi te lepote in skupne vrednote ljubezni do jezika se lahko z jasnim pogledom soočamo z izzivi sodobnosti.

Nazadnje gre še pohvala mladini. Spomin na preteklost najde svoj smisel v ustvarjanju novega in izvirnega. Če se kultura fosilizira, zamre in izgubi povezovalno moč. Opažam pa, da se naša mladina, kljub velikim skušnjavam novih medijev, globalizaciji in informatizaciji človekovega življenja, zavedno udejstvuje v kulturnih krogih, žrtvuje trud in čas za narodov blagor. Cvetoča generacija rojenih po letu dvatisoč že ustvarja na umetniškem nivoju; oni so naša najboljša naložba in smoter predajanja vrednot.

KRIZA IN VELIKA NOČ

Župnik Marjan

Postni čas smo letos pričeli v izrednih razmerah, ob napadu koronavirusa, brez skupnih tradicionalnih srečanj, ki bi nas lahko močno utrdila v skupnem prizadevanju, da bi se Bogu lažje bližali z molitvijo, odpovedjo, spreobrnjenjem in dobrimi deli, še posebej do najbolj potrebnih, lačnih v misijonih. Toda to občuteno praznino lahko vsak dopolni s svojo lastno pomnoženo dejavnostjo in poglobitvijo. V takšnih razmerah imamo vsi (hočeš – nočeš) več časa za vse to, za kar ga prej nikakor nismo našli: malo več časa za bližnjega, za drobna hišna opravila, za srečanje s samim seboj, za poglobljanje vere, za dobro knjigo...

Vsaka krizna situacija nam gotovo želi povedati: da nismo nepremagljivi, da smo ranljivi, da znanost, tehnika in medicina niso vsemogočni, da bomo morali v življenju nekatera obnašanja nujno spremeniti, če želimo preživeti kot človeštvo. Tudi pojem globalizacije bomo morali malo dodelati in zajezi negativne učinke, na katere smo do sedaj pozabili. Tudi koronavirus je, žal, »darilo« globalizacije.

Kot kristjani moramo še posebej vedeti, da je na drugi strani tunela vedo luč, luč rešitve. V tunelu (to je čas težav) je dovolj, da počasi, previdno, tipaje pred sabo, delamo majhne

korake proti izhodu, luči, proti Veliki noči. Učlovečeni Bog je dokončen odgovor na vsako človekovo hrepenenje. Vstali in poveljani Kristus omogoča vsem ljudem, da se mu pridružijo. Apostol Pavel vidi prav v Kristusovem vstajenju zadnji razlog za resničnost in trdnost krščanske vere »Če pa Kristus ni vstal,« piše Pavel, »potem je prazna vaša vera.« [1 Kor 15,17]

Bog je s hrepenenjem po posmrtnem življenju pripravljaval vse človeštvo skozi zgodovino in to za posameznika nadaljuje še danes. Pred dva tisoč leti pa je prav po Kristusu pokazal pot, ki jo namenja tudi nam. V Kristusovem vstajenju se je razodela naša prihodnost. Kot je vstal Kristus, bo vstal tudi človek. Zato je Velika noč praznik Boga in človeka, pesem vstajenja z Veliko nočjo zapeta in nikoli odpeta: Kristus je vstal! Radujmo se! Vstali bomo tudi mi! Aleluja! Postno, »koronavirusno« pavzo pa izkoristimo, da bomo velikonočne pesmi zapeli še bolj navdušeno in zmagoslavno!

Vsem želim, da bi sprejeli letošnjo posebno milost v pravi in duhovni ubranosti in jo z veseljem oznanjali tistim, s katerimi se boste v teh izrednih velikonočnih dneh in tednih srečevali.

In pogumno!

PO USPEŠNIH ZIMSKIH NASTOPIH PEVSKA SEZONA ZAČASNO PREKINJENA

Samuele Mian

Zimsko delovanje mešanega pevskega zbora je tudi letos med pevce prineslo veliko zadovoljstva in dobre volje. Božično in novoletno obdobje sta bila pod vodstvom dirigenta Patricka Quaggiata zelo uspešna. Kot po tradiciji je 25. decembra zbor ob orgelski spremljavi Martine Valentinčič obogatil slovesno polnočno mašo v števerjanski cerkvi, zvečer pa je odšel še na Sv. Goro, kjer je intoniral nekaj božičnih pesmi pred jaslami v cerkvi ter si ogledal razstavo jaslí.

V nedeljo, 29. decembra, je zbor nastopal na božičnem koncertu v farni cerkvi v Ukvah, kjer je ob orgelski spremljavi Martine Hlede zapel skladbo *Bila je noč* Ubalda Vrabca, Lavrenčičevo *Kaj se vam zdí* ter Sattnerjevi pesmi *Sveta noč* in *Počivaj, milo detece*.

V soboto, 11. januarja, je v Drežnici potekal božični dobrodelni koncert, na katerem je nastopalo kar osem zborov; repertoar domačega zbora je vseboval tri skladbe, med

katerimi tudi pesem *Otrok v Božični noči* Aleksandra Vodopivca. Nazadnje so združeni zbori pod vodstvom dirigenta Slavka Hrasta in ob orgelski spremljavi Natalie Požinel-Godovič zapeli Zupanovi pesmi *Božji nam je rojen sin* in *Zveseli se žalostna zemlja*, pesem *V Božični noči* Janeza Kranjca ter Gruberjevo *Sveto noč*.

V soboto, 15. februarja, je v sklopu praznika sv. Valentina v Štmavru potekala predstavitev in predvajanje posnetkov iz projekta *Skupni in drugačni običaji Slovencev v Italiji*, nato pa je moška zasedba domačega zbora zaključila večer. Zazvene so Maroltova pesem *Barčica*, *Bratci veseli vsi* Ubalda Vrabca, *O večerni uri* Vinka Vodopivca ter *Predraga lahko noč* Bogdana Pračka.

Trenutno je pevska sezona na žalost začasno prekinjena zaradi širjenja novega virusa. Odpadla sta že dva koncerta, in sicer 15. marca v Štandrežu ter revija Primorska poje, ki je bila napovedana 22. marca v Kulturnem centru Lojze Bratuž. Na vrsti naj bi bil koncert v sklopu revije Primorska poje 4. aprila v Vrtovinu, ki pa bo po vsej verjetnosti črtan, ker se pevci nanj ne bodo mogli pripraviti. Zbor medtem nestrpno pričakuje nadaljevanje sezone ter upa, da bo čimprej spet dovoljeno srečanje na pevskih vajah.

PREŠERNOVA PROSLAVA V ŠTEVERJANU

Stefania Beretta
(objavljeno v Novem glasu)

V nedeljo, 16. februarja 2020, je v župnijski dvorani Frančišek B. Sedej zadišalo po pomladi. Vedrino pomladnega, prešernega duha so prispevali nastopajoči pevci in seveda tudi domača publika.

V Prešernovo proslavo je uvedla slovenska himna, ki jo je zapel gostujoči Mešani komorni zbor s Celja. Zatem je vse poslušalce nagovoril profesor in zgodovinar Jurij Klanjšček. Podal je zgodovinski pregled formacije slovenskega naroda oz. kako se je formirala slovenska narodna zavest in zavest do slovenskega jezika in kulture.

Po uvodni misli pa je bil čas za domačo novost. Na pobudo Martine Hlede, dolgoletne dirigentke društvenih otroških zborov, ki je opazila, kako se ljubezen do petja vedno bolj širi že pri mladih generacijah, so v letošnji sezoni nastali trije mlajši zborovski sestavi. Mali otroški in otroški pevski zbor, ki ju vodi Martina Hlede ob spremljavi Martine Valentinčič ter Mladinski pevski zbor, katerega vodstvo je prevzel Števerjancem zelo priljubljeni Patrick Quaggiato. Mali otroški in otroški pevski zbor sta v letošnji sezoni prvič nastopila na Mali Cecilijanki meseca decembra. Mladinski pevski zbor, v novem sestavu in z novim dirigentom, pa se je premierno predstavil publiki prav ob tej priložnosti. Zapeli so tri pesmi, in sicer *Jadro* (Igor Gruden – Stane Malič), *Sing sing* (Jerry Estes in Greg Holder - Jerry Estes) in *Vsak po svoje* (Mitja Vrhovnik Smrekar – prir. Patrick Quaggiato). Spremljali so jih: Martina Valentinčič pri klavirju, Aljoša Dorni z ukulelo, Elija Muzic s kitaro, Samuele Mian z berdo in Lapo Farolfi s cajonom.

Naslednji na vrsti pa je bil gost večera, in sicer Mešani komorni pevski zbor Celje, ki je bil ustanovljen leta 1983. Soustanovitelj,

pobudnik in začetni strokovni vodja zbora je bil do leta 1997 sedaj že pokojni Pavle Bukovac. Nato je do leta 2012 zbor vodila dr. Dragica Žvar. Leta 2012 je zbor prevzela Monika Lojen, zadnja 4 leta pa zbor vodi g. Primož Leskovec. Zbor sestavlja 25 pevcev, ki nastopa na domačih in tujih koncertnih odrih. V domačem Celju so aktivni večkrat na leto, vrhunec pa je vsakoletni junijski samostojni koncert, vedno z drugimi gosti, kjer se predstavijo domači publiki. Njihov repertoar zajema skladbe iz svetovne zborovske literature ter slovenske ljudske in umetne pesmi iz vseh Slovenskih pokrajin.

V nedeljo so števerjansko publiko razveselili s sledečimi skladbami: *Domovini* (Jakob Razlag – Benjamin Ipavec – prir. Slavko Mihalčič), *Na jezeru* (Miroslav Vilhar – prir. Serafin Vilhar), *Triglav* (Matija Zemljich Slavin – Jakob Aljaž), *Slovenska dežela* (Jakob Razlag – Benjamin Ipavec), *Protuletje* (prekmurska ljudska – prir. Ubald Vrabec), *Vöra bje* (prekmurska ljudska – prir. Matija Krečič), *Oj Božime – Sdrindulaile* (po starem furlanskem motivu – prir. Adi Danev), *Dekle je pralo srajčke dveje* (ljudska iz Ricmanj – Prir. Walter Lo Nigro).

Mlada povezovalka večera, Števerjanka Lara Proderutti, je ob koncu zaključila z mislijo blaženega Antona Martina Slomška: "Ptico boš spoznal po petju, pa človeka tudi: kajti lepo petje, ima tudi lepo srce. In kar se lahko reče o človeku posamezno - se lahko reče o vsem ljudstvu. Iz obilnosti srca se glasijo usta, in kjer ni čednih pesmi, tam tudi prebivati ni veselo."

Z a s t o r
je padel, dan se
je prelevil v noč, v
Števerjanu pa se že
pripravljajo na nove
izzive, koncerte,
premierre, zato,
dragi bralci, bodite
radovedni in sledite
nam.

Mešani komorni pevski zbor Celje, dirigent
Primož Leskovec

KOLEDOVANJE SVETIH TREH KRALJEV

Matej Hlede

Ura je bila, eno leto je minilo. Iz podstrešja smo povlekli star zaboj. Na prvi pogled ne zgleda nič posebnega. Star zaboj, nič več, brez vsakega okrasa. Kaj še! Celo platno prahu ga pokriva. Saj ga ne odpiramo že celo leto. Ampak, kakor vsak moder človek ve, se dragulji skrivajo v najbolj odmaknjenih in nepričakovanih krajih. Počasi dvignemo škripajoč pokrov in lep duh po starem se razmaže po sobi. Oči padejo na skrbno položena prelepa oblačila in kadilnico, ki komaj čakajo, da se vrnejo na zrak. Tudi letos je prišel 6. januar, dan Svetih treh kraljev.

Dovolj s sanjskim pripovedovanjem, saj je vse to le fantazija. Čeprav je res, da vsako leto, ko se na obzorju prikaže ta čas, vsi začutimo prav take občutke v srcu. Seveda oblek ne držimo v stari kašči in zaprašenem zaboju, ampak zanje kakor zmeraj skrbi naša draga Sneža Černic. Če bi z njimi res tako ravnali, bi si po vsej verjetnosti zaslužili par brc. Šale na stran, ni besed vrednih, da bi se ti zahvalili za vse, kar delaš za nas, draga Sneža!

Kakor sem že rekel, se je tudi letos vrnil dan Svetih treh kraljev. Tokrat je bil prav poseben, saj so se "starejši" kralji začeli poslavljati od te tradicije in jo prepuščati rokam mlajših

sovaščanov.

5. januarja, torej, smo se ob 14.30 zbrali pri Sneži doma in se pripravili na obisk sovaščanov v Gorici. Ekipo smo sestavljali Damjan Klanjšček, Matej Hlede, Samuele Mian in Ferdinand Frandolic. Naslednji dan pa smo se zbrali že ob 7.30, saj smo imeli veliko več dela. Zaradi tega smo se kot vsako leto razdelili v dve skupini:

1. Damjan Klanjšček, Matej Hlede, Samuele Mian, Ivan Devetak

2. Matija Corsi, Aleksander Frandolic, Bernard Terpin, Ivan Boškin

Tako smo si nadali oblačila, se fotografirali in šli na pot, ki se je zaključila le zvečer ob mraku, ko smo se trudni, a veseli vrnili domov.

Tudi letos smo darove namenili dobrodelnim organizacijam, in sicer ustanovama ABC Burlo [Associazione per i bambini chirurgici del Burlo onlus], kateri smo namenili 1900€, in goriški Anffas [Associazione nazionale di famiglie di persone con disabilità intellettive e/o relazionali onlus], kateri smo darovali 1000€.

Želim se zahvaliti še župniku Marjanu Markežiču in vsej števerjanski skupnosti, ki nas vsako leto podpira in z veseljem nestrpno pričakuje. Posebna zahvala gre pa tudi vam, dragi "starejši kralji", Damjan, Matija, Fabijan, Elija in Gabrijel. Hvala, da ste toliko let ohranili ljubezen do te tradicije in ta občutek posredovali tudi nam.

In tudi letos se je ta čas zaključil. Obleke so odložene. Zaboj je zaprt in položen na varno, kjer bo še enkrat čakal na naslednji 6. januar.

Nasvidenje na naslednje leto!

20 + G + M + B + 20

Anffas
dal 1958 la persona al centro
GORIZIA

Associazione Nazionale di Famiglie
di Persone con Disabilità Intellettive e/o Relazionali

ANFFAS DI GORIZIA ONLUS
Iscritta al Registro Regionale ODV n. 290

Gorizia, 20 gennaio 2020

Egr. Sig.
Hlede Matej
Loc. Asci 3b
San Floriano del Collio

Oggetto: Oblazione

Desideriamo ringraziarla per la generosa oblazione di Euro 1000,00 (mille) che come "Gruppo Re Magi" di San Floriano ci avete devoluto per le attività della nostra associazione. Nel rinnovare l'invito a visitare il nostro Centro Diurno per conoscere anche i nostri ragazzi, si sottolinea la vostra sensibilità di giovani nei confronti di altri giovani svantaggiati.

Cordiali saluti

Il presidente
(Dott. Mario Brancati)

Via Terza Armata 137
Tel. e Fax. 0481.522950 – anffasgo@msn.com

Socio Anffas Nazionale
Socio Anffas Regione Friuli Venezia Giulia

Alla Comunità di San Floriano del Collio

Trieste, gennaio 2020

Carissimi,

grazie di cuore a tutti voi per il sostegno che avete dedicato ad A.B.C. - Associazione per i Bambini Chirurghi del Burlo onlus in occasione della Festività dei Re Magi.

La vostra amicizia ci rende davvero felici e ci fa sentire parte della vostra Comunità. Grazie a voi, alla vostra vicinanza ed affetto che in questi anni ci hanno accompagnato, possiamo continuare ad essere ogni giorno accanto ai bambini nati con malformazioni ricoverati nel reparto di Chirurgia del Burlo e alle loro famiglie.

Entro i primi mesi di quest'anno partiranno i lavori per ristrutturare una nuova casa A.B.C., dove potremo ospitare nuove famiglie durante il ricovero dei loro piccoli e sostenerle dal punto di vista emotivo ed è proprio a loro che vorremo destinare il vostro supporto.

Per illustrare quanto sia importante il vostro sostegno, vogliamo condividere con voi le parole di Serena, la prima mamma ad essere ospitata in una casa A.B.C. nel 2006, che racconta così la sua esperienza: *"Che sollievo rientrare la sera e potersi preparare un pasto caldo, nella propria intimità! Un po' di normalità. Seppur distante dal mio paese, mi sono sentita accolta e protetta, proprio come in una famiglia e, anche se le difficoltà non mancavano, io e Giada eravamo circondate da persone pronte a darci sostegno."*

Quando la nuova casa A.B.C. aprirà le sue porte, sarà proprio grazie a voi che altre famiglie, insieme ai loro bambini, potranno sentirsi accolte, sostenute e rassicurate.

Il nostro ringraziamento va quindi a tutta la comunità di San Floriano del Collio, al parroco Marijan Markežič, alla costumista Sneža Černic, a Ferdinand e Alessandro Frandolic Junior, Gabrijel Lango, Elija e Fabijan Muzič, Ivan Devetak, Ivan Boškin, Samuele Mian, Matej Hlede, Matija Corsi, Bernard Terpin e Damjan Klanjšček.

Grazie ancora una volta per aver deciso di prendervi cura dei piccoli pazienti e delle loro famiglie.

Speriamo di cuore di avervi sempre al nostro fianco.

Un caro saluto,

Giusy Battain e Luca Alberti
Fondatori A.B.C.

Associazione per i Bambini Chirurghi del Burlo onlus

BOŽIČNICA IN NATEČAJ »MOJE JASLICE«

Vida Boškin in Lara Proderutti

Božični čas je za vse nas prijetno obdobje v letu, ker se takrat družimo tako s sovrstniki kot z družino. Prav s tem namenom društvo F. B. Sedej vsako leto, ob prazniku svetih treh kraljev, torej 6. januarja, prireja božičnico.

27. decembra 2019 smo se dekleta mladinskega krožka, kot vsako leto, odpravila od hiše do hiše in si ogledala drevesca in jaslice otrok v sklopu nagradnega natečaja »Moje jaslice«. Med vožnjo, ki je bila zelo zabavna, je prišlo tudi do tragičnega trenutka ... Ko smo se namreč po obisku ene hiše hotele odpraviti v avto, nas je, ne da bi se tega zavedale, naša zelo izkušena voznica zapustila na cesti. Polne obupa in adrenalina smo začele tekat za avtom. Ko smo že kmalu izgubile upanje, smo ga končno uspele dohiteti. Kljub temu manjšemu zapletu smo doživele zelo zabavno jutro. Ko smo se isto popoldne ponovno srečale, da bi določile

zmagovalce, je bila odločitev zelo zahtevna, ker so bile vse jaslice izvirne in raznolike. Prvo mesto si je letos zaslužila Julija Pintar, ker je v svojih jaslicah predstavila, kako je ljubezen, prikazana v obliki srca, tista, ki kaže pot in objema sveto družino. Na drugo mesto so se uvrstili Tereza, Irina in Vasilij Škorjanc, ker so jaslice zelo kreativno narisali na okensko steklo. Tretje mesto pa so osvojili Patrik, Luka in Greta Manià, ker so v izdelavo lepih jaslic vložili veliko truda in veselja.

Na dan božičnice smo torej, po maši, najprej nagradili otroke, ki so sodelovali pri natečaju »Moje jaslice« in nato še vsi skupaj igrali tombolo. Najsrečnejši, od najmlajših do odraslih, so bili obdarjeni z različnimi nagradami. Vsak izmed nas bo v svojem srcu ohranil lep spomin na druženje v tem božičnem obdobju 2019/2020.

DELOVANJE DRAMSKE DRUŽINE

Jakob Leopoli

S predstavo »Ime« je Dramska družina F. B. Sedej v novem letu nastopila v Prosvetnem domu na Opčinah v sklopu niza predstav »Pok na odru«, in to v nedeljo 26. januarja. Dva tedna kasneje pa je z isto igro nastopila na odrskih deskah v Renčah, natančneje v nedeljo, 9. februarja.

Letos je 22. januarja potekala splošna seja dramske družine, na katero so bili vabljeni igralski ansambel, odrski mojstri, tehniki, kostumografi

in vsi sodelavci dramske družine. Želja vodilnih kadrov je bila, da bi se ustalila navada, da bi vsako leto v tem mesecu potekala splošna seja, ki bi predstavljala dialoški trenutek in na kateri bi vsi bili soudeleženi pri določanju smernic in strategij Dramske družine. Zaradi tega smo tudi določili, da bodo ciljne funkcije izvoljene vsaki dve leti in se bo tedaj tudi natančno določilo pristojnosti vsakega, ki funkcijo prevzame. Za organizacijskega vodjo je bil potrjen Jakob Leopoli, za umetniško vodjo

Jasmin Kovic, predstavnik igralcev bo še naprej Nikolaj Pintar, tehnični vodja pa Janez Terpin, za soorganizatorja abonmaja »Gledališče na ocvrtem« je bil izbran Martin Komjanc, nadzornik za mladinsko skupino M+ je Tadej Lukman, referent za novo produkcijo pa je Matej Pintar.

Januarja in februarja so redno potekale vaje za novo produkcijo, toda so zaradi izrednih okoliščin trenutno vse dejavnosti zamrznjene. Tudi premiera, ki je bila načrtovana za soboto 18. aprila, bo seveda odpadla: novega datuma nismo še določili, gotovo bo po poletju, verjetno pa tudi v novem letu.

Zaradi pandemije novega koronavirusa sta odpadla dva že dorečena nastopa predstave »Ime«, ki sta bila določena za 8. marca v Nabrežini in 22. marca v Grgarju. Slednji nastop je bil posebno pomemben, ker naj bi si predstavno na ta dan ogledala letošnja selektorica za

Linhartovo srečanje, Ana Ruter. Zaradi tega bomo organizatorjem posredovali posnetek predstave, v upanju, da bo ta vsaj delno učinkovit kot sama predstava v živo. Zelo verjetno bo odpadel tudi že načrtovan nastop dne 21.04. v Tolminu.

Enako kot za novo produkcijo, je trenutno zamrznjen tudi naš abonma »Gledališče na ocvrtem«: preden bi se razpasla bolezen smo aktivno izbirali predstave, primerne za našo publiko, z načrtom, da bi se niz začel na dan ponovitve nove predstave. Tudi abonma bomo prenesli na september ali oktober in morda malo preoblikovali dogodek glede na takratne okoliščine.

V upanju, da se zadeva reši čimprej na najboljši način, želi Dramska vsakemu izmed vas predvsem zdravja, pa tudi, da najdete vseeno v kulturi prijetno zatočišče in zvesto družbo.

Prizor iz predstave "Ime"

(NE)PUST LETA 2020

Ivan Boškin

Štirinajst dni pred pustom smo se člani mladinskega krožka društva Sedej zbrali v župnijskem domu, da bi se vsi skupaj zmenili, v kaj se bomo letos za pusta preoblekli. Imeli smo veliko predlogov, zato smo se odločili, da bomo volili. Predloga za kmete in vojake sta imela največje in enako število glasov. Po dolgi debati, kjer smo razmišljali, kaj bi bilo bolj primerno, smo spet volili in prišlo je do zmage »kmetov«. Tako je bil kostum določen. Morali smo se še zmeniti, kdaj bomo napravili voz. Z deli smo začeli teden pred pustom (še nikoli tako zgodaj!), saj smo bili vsi neučakani. Voz je bil zaključen na pustno soboto, ko smo ga še pobarvali in okrasili. Prišla pa je nedelja, ko se je že govorilo, da se verjetno pusta ne bo praznovalo zaradi koronavirusa.

Zadnjo besedo na ta račun je v ponedeljek dala naša županja, ki se je zaradi varnostnih razlogov in predpisov dokončno odločila, da v letu 2020 v Števerjanu ne bomo praznovali pusta. Mladi smo bili vsi potrti zaradi tolikšnega dela v prazno. V torek smo se nejevoljni in razočarani zbrali pri Janu »s Pušče«, da bi podrli voz. Jan

pa je bil tako jezen in hkrati žalosten, da je voz že sam podrl skoraj do konca: ko smo se mu ostali pridružili, je bilo dela kaj kmalu konec. Vse smo odpeljali in pospravili v župnijski dom. Ob zaključku tega manjšega napora smo se zmenili, da gremo po meso in pijačo in se vsi zberemo v Bernardovi kleti, da vsaj tako malo popravimo dan. Najedli smo se in se veselili v domači družbi. Opolnoči pa smo morali pobrati šila in kopita in se odpraviti domov. Seveda je bil pust drugačen kot ponavadi, nihče si ni predstavljal, da bo tak, a smo se kljub vsemu razočaranju skupaj poveselili in tako nekoliko popravili tako žalosten dan.

Naslednjega dne smo izvedeli, da so po drugih vaseh v bližini vseeno imeli pustno rajanje. Nismo si mogli razložiti, zakaj so drugi lahko rajali, mi pa ne. Prišli smo do zaključka, da ima verjetno naša županja tako pri srcu svoje vaščane, da je želela preprečiti širjenje tega virusa po vasi ... Ali pa se ji enostavno letos ni dalo peči krofov.

Upajmo, da nam pust prihodnje leto ne bo zmanjkal!

RAZPIS

50. FESTIVALA NARODNO-ZABAVNE GLASBE

“ŠTEVERJAN 2020”

Slovensko katoliško prosvetno društvo “Frančišek B. Sedej” iz Števerjana razpisuje 50. Festival narodno-zabavne glasbe “Števerjan 2020”, ki bo v Števerjanu 3., 4., in 5. julija 2020 med Borovci.

TEKMOVALNI POGOJI

- Festival je tekmovalnega značaja. Prijavijo se lahko vsi ansambli, ki gojijo slovensko narodno-zabavno glasbo.
- Tekmovalni del festivala se odvija v dveh finalnih večerih (petek in sobota), v sklopu katerih nastopijo vsi prijavljeni ansambli. Vsak ansambel mora izvesti dve skladbi v živo v slovenskem jeziku ali samo v instrumentalni izvedbi.
 - Prva skladba mora biti iz zakladnice slovenske narodno-zabavne glasbe (posneta na plošči ali že izvedena na drugem festivalu).
 - Druga skladba mora biti povsem izvirna (bodisi melodija bodisi besedilo) ter prvič predstavljena javnosti!
- Avtor glasbe in besedila zagotavljata, da gre za njihovo izvirno delo ter z izvajalci in morebitnimi založniki jamčijo, da ni bila še nikoli javno izvedena ali objavljena v kakršnikoli obliki. S tem v zvezi sprejmejo moralno in materialno odgovornost za morebitne zahtevke tretjih oseb in škodo, ki bi jo v zvezi s tem utrpel organizator festivala.
- Ni dovoljena uporaba instrumentov, ki elektronsko proizvajajo zvok.
- Ansambli lahko prejmejo samo po eno nagrado. Nagrado občinstva lahko prejme tudi že nagrajen ansambel.
- Festivalsko nagrajevanje bo potekalo na sobotni finalni večer. **Na ta dan bodo morali vsi ansambli biti v nošah do konca nagrajevanja.**
- **V nedeljo 5. julija se bo odvijal revijalni del 50. Festivala narodno-zabavne glasbe “Števerjan 2020”. V sklopu tega dela bosta nastopila zmagovalni ansambel 50. festivala narodno-zabavne glasbe “Števerjan 2020” in ansambel, ki bo prejel nagrado občinstva.**

NAGRADE

Ansambli se potegujejo za sledeče nagrade:

- **Prvo nagrado** 50. Festivala narodno-zabavne glasbe »ŠTEVERJAN 2020« v vrednosti 1.400,00€, ki jo podeli strokovna komisija za glasbo za splošni vtis ansambla (izvedba, melodija, izvirnost in predstavitev ansambla na odru itd.) izključno za izvirno skladbo;
- **Drugo nagrado** 50. Festivala narodno-zabavne glasbe »ŠTEVERJAN 2020« v vrednosti 800,00€, ki jo podeli strokovna komisija za glasbo za splošni vtis ansambla (izvedba, melodija, izvirnost in predstavitev ansambla na odru itd.) izključno za izvirno skladbo;
- **Tretjo nagrado** 50. Festivala narodno-zabavne glasbe »ŠTEVERJAN 2020« v vrednosti 500,00€, ki jo podeli strokovna komisija za glasbo za splošni vtis ansambla (izvedba, melodija, izvirnost in predstavitev ansambla na odru itd.) izključno za izvirno skladbo;
- **Nagrado občinstva** v vrednosti 500,00€, ki jo podeli publika z glasovanjem na posebnih glasovnicah. Ocena občinstva je osnovana izključno na izvedbi skladbe iz zakladnice.
- **Nagrado za debitanta** v vrednosti 200,00€, ki jo podeli strokovna komisija za glasbo najboljšemu ansamblu med tistimi, ki so prvič nastopili na festivalu.
- **Nagrada za melodijo** v vrednosti 200,00€, ki jo podeli strokovna komisija za glasbo na podlagi najboljše melodije izvirne skladbe. Strokovna komisija podeli nagrado in pokal avtorju dela.
- **Nagrada za besedilo** v vrednosti 200,00€, ki jo podeli strokovna komisija za besedilo na podlagi najboljšega besedila izvirne skladbe. Strokovna komisija podeli nagrado in pokal avtorju dela.

Strokovna komisija za glasbo si pridržuje pravico, da po lastni presoji podeli posebno priznanje posamezniku ali ansamblu za kakovostno izvedbo tekmovalne skladbe.

Denarne nagrade bodo nakazane do 31. julija 2020. Organizator bo v tem času preveril, da so se ansambli držali pravil razpisa.

STROKOVNI KOMISIJI

- Strokovno komisijo za glasbo sestavljajo glasbeni strokovnjaki in predstavniki društva; strokovno komisijo za besedilo sestavljajo strokovnjaki in literati ter predstavniki društva;
- Obema komisijama predseduje predsednik društva S. K. P. D. "F. B. Sedej".

NAGRADA OBČINSTVA

Na podlagi vstopnic/zapestnic, bosta žrebana dva obiskovalca, ki bosta prisotna pri seštevajanju glasovnic.

PRIJAVA IN OBVEZNE PRILOGE

- Prijava na 50. Festival narodno-zabavne glasbe »ŠTEVERJAN 2020« je veljavna, če vključno do četrтка, **30. aprila 2020**, ansambel pošlje izpolnjeno prijavnico in dokazilo o plačilu kavcije v znesku 50,00€ ter vpisnine na festival v znesku 50,00€. Ostale obvezne priloge bo organizator poslal ob prejemu prijave na festival. Organizator bo upošteval poštni žig ali datum elektronske pošte.
- Razpis in prijava sta objavljena na spletni strani www.sedej.org/festival/

Bančni podatki so:

BANKA: Banca di Cividale SPA Gorizia

IBAN: IT 18 Z 05484 12401 CC0010018685

SWIFT: CIVIT2CXXX

NAMEN: »**IME ANSAMBLA**«

- Ansambel, ki se bo držal vseh predpisov in pogojev razpisa, bo do 31. julija 2020 dobil vrnjeno kavcijo.
- **Ansambel se na Festival narodno-zabavne glasbe "Števerjan 2020" lahko prijavi preko spletnega portala na <https://prijava.sedej.org>.**
- Podpisano prijavo mora ansambel poslati tudi v digitalni obliki na info@sedej.org ali v tiskani obliki na enega izmed sledečih naslovov:

Za ansamble iz Slovenije:

S. K. P. D. "F. B. SEDEJ"

Poštno ležeče

5290 Šempeter pri Gorici

Slovenija

S. K. P. D. "F. B. SEDEJ"

Trg Svobode, 6

34070 Števerjan (GO)

Italija

Podatki morajo biti čitljivi in popolni. Ansambel mora poslati organizatorju sledeče:

- Prijavo (**stran 1 prijavnice**);
- podatke o ansamblu (**PRILOGA ŠT.1 - stran 2 in 3 prijavnice**);
- potrdilo o plačilu prijave in kavcije

ZAVAROVANJE

- Zaradi italijanskih zakonskih predpisov mora vsak član ansambla imeti zavarovanje.
- Vsak član mora priložiti oprostitev ali dokazati, da plačuje dajatve italijanskemu zavarovalnemu sistemu (INPS) in organizatorju posredovati italijansko ali slovensko davčno številko.
- Če član ne spada pod pogoji oprostitve (priloga 8) mora obvezno poslati zavarovanje (obrazec A1) veljavno od 3. do 5. julija 2020, ki je v Italiji potrebno za vsak javni nastop. Obrazec dobi na Zavodu za zdravstveno zavarovanje. V nasprotnem primeru mora vsak član, (tako slovenski kot italijanski državljan) sporočiti organizatorju italijansko davčno številko ali izpolniti obrazec za pridobitev le te in na dan prihoda na festival plačati organizatorju 15,00 € na osebo.
- Podrobnejše informacije bo organizator sporočil naknadno.

PRENOČIŠČE

- Po zaključku prvega finalnega večera (petek) organizator poskrbi za prenočitev ansambla, ki za to zaprosi. Ob prijavi bo ansambel dobil vsa navodila glede prenočitve in rezervacije.
- Ansambloma (prvemu nagrajencu in ansamblu, ki je zmagal nagrado občinstva) organizator nudi

prenočišče tudi po zaključku drugega finalnega večera (sobota).

- **Ansambel mora do 30. aprila 2020 organizatorju sporočiti število članov, ki bo prespalo. Naknadno organizator ne bo sprejemal sprememb.** Organizator plača strošek prenočišča v vrednosti 15,00€ na osebo samo članom ansambla. Ostale stroške si bo ansambel poravnal sam. Spremljevalci si morajo celoten strošek prenočišča poravnati sami.
- **Ansambel, ki se odreče tej storitvi je to dolžan sporočiti organizatorju najmanj 8 dni pred pričetkom festivala. V nasprotnem primeru si bo organizator pridržal kavcijo (50,00€) za poravnanje nastale škode neizkoriščenih ležišč.**
- Ansambel, ki ne želi prespati in to izrazi v prijavnici, bo do 31. julija 2020 dobil vrnjeno kavcijo.
- Organizator poskrbi za topel obrok na dan tekmovanja.

PRAVICE ORGANIZATORJA DO POSNETKOV

- Organizator ne odgovarja za morebitne drugačne pogodbene obveznosti med ansamblom, avtorji izvirne skladbe in založniki.
- Avtorji, izvajalci in njihove morebitne založbe dovoljujejo premierno objavo skladb na nosilcih zvoka in drugih medijih ter objavo slik (npr.: za izdajo festivalske zgoščenke ter snemanja TV oddaje) in za omenjeno nimajo nobenega zahtevka.

PRAVICE ORGANIZATORJA

- Ansambel, ki bo kršil razpisne pogoje bo diskvalificiran. Organizator bo odločal o bodočih prijavah ansambla na festivalu in bo zahteval odškodnino.
- Uredniški odbor ne odgovarja za morebitne napake v brošuri, ki nastanejo zaradi pomanjkljivosti prijav posameznih ansambllov.
- Organizator si pridržuje pravico, da po potrebi spreminja navedena pravila, brez nikakršnih predhodnih obvestil.
- S podpisano prijavo na 50. Festival narodno-zabavne glasbe »ŠTEVERJAN 2020« ansambel sprejme vse pogoje razpisa in ne osporava odločitev komisij.

Za vse morebitne informacije:

Liza Terčič

mobitel: +39 348 3531349 (v popoldanskih urah)

Ilaria Bergnach

mobitel: +39 345 4566365 (v popoldanskih urah)

**PREDSEDNICA S. K. P. D. "F.B. Sedej"
ILARIA BERGNACH**

Števerjan, 04.02.2020

PRIPOVED IZ STARIH, POZABLJENIH PREDALOV...

TININE NOGAVICE

Originalno besedilo v italijanščini: Nino Š.

Prevod v slovenščino: Petra Ciglič

Občasno, in hvala Bogu, da le občasno, se moja draga gospa loti čiščenja vseh omar in predalov v hiši. Takrat nenadoma skoči na dan cel kup pozabljenih stvari. Takih, ki jih ni bilo najti prav takrat, ko bi najbolj prišle prav. Toda v teh trenutkih se pojavijo tudi taki predmeti, ki nepričakovano vzbudijo daljne spomine. Spomine, ki se zdijo iz nekega drugega življenja, drugega sveta. In ravno med enim izmed teh pospravljanj predalov sem si znašel med rokami par lepih volnenih nogavic, sicer že malo porumenelih, ki so nekoč bile bele barve. Segale so do kolena, brez elastike seveda, bilo jih je treba zvezati s posebno podveznico nad kolenom. Takšne stvari pripadajo drugim časom, drugim modam, takšne stvari so dandanes že skoraj za v muzej naravne znanosti.

Ko sem jih zagledal, so se mi nenadno obudili najrazličnejši nepričakovani spomini na tistih dvajset let, ki sem jih preživel na delu v majhni, zelo majhni vasici, kjer živi malo število ljudi. Ti ljudje so po večini potomci nekdanjih kolonov in delničarjev in živijo razpršeni po gričkih, v njihovih kmečkih briških hišicah. V vasici stoji lepa župnijska cerkev in dve »oštariji«, Vanetova in Ivina. Obe sta brez aparata za kavo, jasno, toda vedno je prisoten na mizi sveže spečen domač kruh, pršut, »feta« domače salame in klasični »kvartin vina« v kreglju, »manighet«. V tistih letih, mislim na šestdeseta leta prejšnjega stoletja, je v vasi obstajala tudi odlična restavracija, ki je nastala iz dvoran starega gradu. Toda to je bil kraj rezerviran za goriško, tržaško in furlansko elito. In ta kraj je vsak konec tedna kot po čudežu oživel s staro glasbo in srednjeveškimi večerjami, ki jih je prirejal prijatelj Gianni, možakar dvestotih kil, ki je rabil ojačeni stol.

Glede na to, da je ta vasica na meji, je bil na obeh straneh meje strog nadzor, čeprav se je v tistih časih situacija že precej umirila, tako

da je bilo le redkokdaj slišati kak strel, ki je bil namenjen beguncem – politična odjuga je komaj začejala dajati prve znake in Osimska pogodba je bila še dokaj daleč.

Bili sta tam tudi dve vojašnici: vojašnica orožnikov in vojašnica financirjev, ta zadnja je imela to nalogo, da je nadzorovala manjši mejni prehod in da je »dovolila« nekaj malega pretihotapiti: cigarete v zameno za kavo, sladkor za žganje, »bluejeans« za salame itd. Spominjam se, da sem si včasih lahko priskrbel, v zameno za pašto »Voioello« cel rdeči paket kave v zrnih in kakšen kilogram »markundel« - to je krajevna dobrota, v tistih časih prepovedana v Italiji, ker je bila smatrana za higiensko nevarno! Res smešno, kajti sem še tukaj in pišem...

Poslopite, v katerem sem opravljal svojo službo je stalo sredi zelenja, nekoliko na samem, na bregu proti zahodu, proti ravnini. Razgled s poslopja je jemal dih, s svojimi zimskimi zatoni, ki vzbujajo sanjarjenje.

Roman, občinski uslužbenec, je posadil na pobočje nekaj že gojenih borov, ki so bili dar iz drevesnega gojišča gozdnih redarjev v Pevmi. Med vejami teh borov je našlo svoje bivališče nekaj družin škinkavcev. Okoli in okoli so rasla drevesa breskev in češenj, ki so v pomladi razkazovala svoje barvne plašče: zdelo se mi je, da živim sredi impresionistične poslikave.

Poleg drugih občinskih uradov, so bili v stavbi še poštni urad, s poštarjem Mariotom, urad za zaposlovanje s Silvanom, zdravniška ambulanta doktorja Belli in posvetovalnica za materinstvo in za otroštvo gospe Bauzon. Stavba je potrebovala korenito prenovo in dela so se začela od zgornjih nadstropij. Občinski uradi in zdravniška ambulanta so bili premeščeni v nekatere prostore, ki jih je dala na voljo župnija. Ostala sta le pošta in urad za zaposlovanje. Ostale sobe so trenutno ostale prazne, toda ne dolgo.

Se nadaljuje...

PRI DRUŠTVU BRIŠKI GRIČ PUST V ZNAMENJU ČEBEL

Maja Humar

Čebele kraljestvo predstavlja simbol popolne družbene organizacije. Delavnost teh živali, katerih čar nas zapeljuje s sladkostjo njihovega medu, je nenehna in natančna.

Toda rumene in črne črtaste žuželke so vredne veliko več.

Čebele so odgovorne za veliko večino tistega, kar prispe na naše mize: oprraševanje prispeva k rojevanju in širjenju rastlin, ki so temeljne za našo prehrano in ohranjanje rastlinske raznovrstnosti. Trenutno se v svetovnem kmetijstvu velikih monokultur veliko uporabljajo strupi in pesticidi, ki so za čebele smrtonosni. Njihovo življenje, ki je že ogroženo zaradi vpliva globalnega segrevanja podnebja, je v hudi nevarnosti: čebelarji in raziskovalci v vseh krajih zemlje vse pogosteje beležijo nenadne smrti celotnih panjev.

Tako smo se letos na društvu dogovorili, da

bomo pustni voz posvetili ravno čebelam. Pustni mojstri so z delom začeli že lanskega decembra. Za pustno povorko v Gorici je bil voz že nared. Iz tovarne pesticidov je veliki mož srkal strup, ki ga je pršil na obdelano polje. Tako so rožice ovenele in z njimi tudi roj čebelic, ki je obdajal veliki panj, skozi katerega je pokukala čebelja kraljica. A

kaj, ko so se čebele odločile za pravo revolucijo in so se podale na sprevod, zato da bi zahtevale svoje pravice in da bi zopet postale glavni poroki za količino in kakovost naše hrane. Kakor velewa narava.

Števerjanci so se s pustnim vozom udeležili pavorke v Gorici, ki je bila v nedeljo, 16. februarja, ter pustne pavorke v Šempetru v soboto, 22. februarja. Višek pustnega rajanja predstavlja pustni sprevod v Sovodnjah ob Soči v organizaciji slovenskega društva Karnival, ki je letos bil že 23. po vrsti.

OD PREŠERNA DO MIMOZE

Tradicionalni dogodek, ki ga prirejamo na društvu in ki je posvečen dnevu slovenske kulture in dnevu žena, smo morali letos žal odpovedati vpričo izrednih ukrepov zaradi koronavirusa. Nadejamo se, da bomo dogodek vsekakor izpeljali, čim se bo situacija v naši državi izboljšala.

KAJ PRAVIJO SOSEDI ? - NOVICE IZ BRIŠKEGA ČASNIKA

Iva Sivec

Dan briške kulture v Vili Vipolže

Svobodna je le sila, ki snuje in ustvarja

Bila je to zgodba o drevesih in o času, ki se je ujel v vejevje. »Naj se ne izteče, naj se izgovori iz vse več ust, predvsem pa naj utripa in živi, kakor živijo drevesa. Z globokimi koreninami naj se razprede v ta plodna tla, naj najde razpoke v betonu, naj bo dokaz živosti in upanja. Raztegne naj se visoko in naj išče svetlobo,« začne o njej pripovedovati Ingrid Mačus, ki se je podpisala pod režijo in scenarij letošnjega drugega Dneva briške kulture, posvečenega ljubiteljski kulturi, ustvarjalnosti in briškim rojakom, ki so ustvarjanju posvetili in posvečajo svoje življenje. Vsem ljubiteljem lepote, vsem, ki so vztrajali in vztrajajo, ki so povezovali in povezujejo človeška srca. Preplet Gradnikove in Zorzutove poezije, Simonitijeve in Kumarjeve glasbe ter glasbe drugih ustvarjalcev, mojstrske improvizacije mednarodno uveljavljenega umetnika Zlatka Kaučiča, risb in slik akademske slikarke Tanje Makuc, govornjene besede, zborovskega petja in sodobne glasbe za mlade ter barvitih podob izpod čopičev briškega likovnega društva Dablo je izzvenel v dostojen poklon največjemu med pesniki, Francetu Prešernu, in v njegov spomin posvečenemu slovenskemu kulturnemu prazniku. »Že lani se je dalo slutiti, da bo ta skupni kulturni dogodek, dan briške kulture, postal tradicionalen,« se je v pozdravnem nagovoru spomnil lanskih pričakovanj briški podžupan Žarko Kodermac. »Današnja prireditev je dokaz, kako raznolika je kultura, koliko glasov, barv... ima, in na kako visoki ravni je naša ljubiteljska kultura,« je dodala Tina Novak Samec, direktorica Zavoda za turizem, kulturo, mladino in šport Brda, organizatorja prireditve v Vili Vipolže na predvečer slovenskega kulturnega in državnega praznika.

Pesniku v spomin in tisti neustavljivi živi sili v človeku, ki ga skozi vse čase žene v ustvarjanje,

so najprej zapeli in zaigrali člani Združenih briških glasbenikov (ZBT), katerih nastop je prireditev tudi sklenil. Vmes so peli zbori: Moški pevski zbor Ludvik Zorzut pod vodstvom Zarjana Kocine, Vokalna skupina Vinika z umetniško vodjo Franko Žgavec in Kvintet Kvartin z umetniškim vodjo Zarjanom Kocino. Spraševanju o tem, »ali je svoboda razbrzdanost človeka, ki je od sebe vrgel vse okove in mu odveč je zakon in obleka, in je ko barka, ki po morju plove brez jadra in brez vesel in krmarja«, je ob izjemni Kaučičevi improvizaciji sledil odgovor: Svobodna je le sila, ki snuje in ustvarja.

Zborovsko petje je nadaljeval Nonet Brda pod vodstvom Martine Kocina, ki se v intervjuju s hvaležnostjo spominja svojih prvih glasbenih začetkov, za katere ima največ zaslug oče Zarjan, že več kakor tri desetletja zapisan glasbi. Pove tudi, kako težko je nadomestiti nekoga (Radovana Kokošarja), ki je trideset let vodil zbor in skrbel za njegov repertoar. Moški pevski zbor Srečko Kumar se je z zborovodjem Bogdanom Kraljem spraševal, kje so tiste stezice in se z Jutrom na Krasu poklonil velikemu med velikimi, Srečku Kosovelu. »Morda pa ni poti, morda je le slutnja, da bi lahko tja čez utrlj stezo, da bi stekli med drevesi, presekali ovinek in si prišli bliže?« se utrne vprašanje. Razmišljanje pospremi Zlatko Kaučič ob spodbudni Gradnikovi misli: »Ruši smelo vse ograde, če za svoje sile mlade nimaš več prostora... da še več bo k tebi cest in še več nad tabo zvezd.«

Segla je k zvezdam briška ustvarjalka Tanja Makuc, ki je s svojimi deli že spregovorila na razstavi v Vinski kleti Brda na Dobrovem in v hotelu San Martin v Šmartnem. Že pred leti smo vstopili v njeno zgodbo o radosti, o pticah in pokrajinah Nove Zelandije, o velikem domotožju po domačih gričih, o sozvočju z besedo Ljubezen;

na tokratni razstavi v Vili Vipolže pa se predstavlja z 28 deli, v katerih raziskuje odnos med risbo in sliko v podobi. »Črta je likovna prvina, ki je pri Tanji kot prisposoba že od nekdaj zelo pomembna. Z močnimi linijami v svojih portretih in govorici telesa, z igrivim prepletanjem risanja in slikanja slikarka raziskuje življenje in bistvo obstoja,« zapiše kuratorka razstave Nataša Gregorič. Razstava, ki bo v Vili Vipolže na ogled do konca aprila, je spodbudna popotnica za Tanjino nadaljnjo pot, na kateri se ji kot prvi mejnik obeta skorajšnje odprtje lastne galerije v Vipolžah.

Tvorno so se dnevu briške kulture pridružili tudi slikarji društva Dablo. V kletnem prireditvenem prostoru so razobesili upodobitve svojega prijatelja, »ki ni vedno človek, ampak včasih tudi žival, ki mu izkazujemo čustva in simpatije. Raznolikost izbora je pestra in vsestranska, kakor je raznolik tudi stilski rokopolis posameznega avtorja. Pestrost likovnih zgodb

pred nami odstira vso afiniteto in empatičnost do pojma prijatelja, to je bitja, ki nam je blizu, ki ga imamo radi, skupaj z njim živimo in nam izpolnjuje naše življenje. Ob tem dnevu, ko slavimo kulturo, ustvarjalnost, je izbrana tematika poklon dogodku, ga plemeniti in s svojo narativnostjo bogati,« zapiše njihov mentor akademski slikar Bojan Bensa, čigar misli je prebrala predsednica društva Alda Grudina.

»Srečen bi bil in bom, če bodo moje pesmi in glasbo vsi, brez razlike, razumeli tako, kakor sem jih zapisal,« je bilo v posnetem intervjuju slišati Rada Simonitija ob podelitvi Prešernove nagrade za življenjsko delo leta 1976. Gradnikova misel ga dopolni: »Le kar življenje novo da, je večno.« Ob obetu, da bo nekje vzklilo novo seme in da nekje že raste novo drevo ter ob Zdravljici se je sklenil drugi večer, posvečen briški kulturi, skozi katerega je večje vodila Megi Rožič.

MAJHNE OBČINE: NEPOTREBEN STROŠEK ALI PRILOŽNOST ZA RAZVOJ IN SODELOVANJE?

Martina Valentinčič

V zadnjih treh desetletjih se v italijanski državi ciklično pojavlja debata o reformi krajevnih uprav. Soočata se dva nasprotujoča si pogleda: nekateri trdijo, da predstavljajo majhne občine le nepotreben strošek, drugi pa so prepričani, da je njihov obstoj nujen, saj so najbližje državljanu in njegovim potrebam.

Kakšno je stanje v Furlaniji Julijski krajini? Prejšnja deželna uprava je odobrila reformo, ki je, če poenostavimo, ukinila pokrajine, storitve, ki so jih te upravljale, predala v glavnem Deželi in s tem dejansko onemogočila uspešno upravljanje; ustanovljene so bile občinske zveze, ki pa niso nikjer uspešno zaživele, bodisi zaradi nejasnosti o njihovem delovanju, bodisi zaradi velikega nasprotovanja krajevnih uprav. Tudi sedanja deželna vladna koalicija je med volilno kampanjo reformi odločno nasprotovala in po poldrugem letu pripravila zakonski osnutek nove reforme, ki jo je pristojni odbornik Pierpaolo Roberti predstavil upraviteljem in političnim akterjem, nato pa deželnemu svetu, kjer se razprava začena.

Rdeča nit nove ureditve predvideva preureditev krajevnih samouprav z novimi možnostmi za sodelovanje med Občinami, ki pa niso nujne ali prisiljene, ampak se uvedejo na podlagi posameznih dogovorov med različnimi upravami. Možnosti bosta predvsem dve: konvencija, ki predvideva skupno upravljanje določenih storitev brez ustanovitve novega subjekta ali skupnost, ki pa predvideva ustanovitev novega subjekta, s svojimi organi, statutom in uradi, kateremu bodo Občine dodelile upravljanje določenih storitev, seveda predvsem tistih, ki imajo nadobčinski obseg. Na goratem območju pa bodo lahko ponovno zaživele gorske skupnosti. Na prvi pogled predstavlja ta predlog reforme torej skoraj korak v preteklost, saj nove skupnosti precej spominjajo na zamrle Pokrajine. Razprava

pa bo v naslednjih mesecih gotovo še prinesla marsikatero novost in popravek, vsi upravitelji pa so nedvomno poklicani, da dajo svoj doprinos, saj le-ti najbolj poznajo svoje območje in njegove potrebe. Omeniti je treba, da glede določenih storitev in skupnih projektov na področju turizma in trajnostnega razvoja, poteka v zadnjih letih res plodno sodelovanje med občinami območja Collio, od Števerjana do Dolenj. Prvi opazen znak je na primer skupno slovensko okence Občin Števerjan in Krmin.

O možnostih sodelovanja med lokalnimi samoupravami pa je bil govor tudi na prvem omizju slovenskih županov, ki je, na pobudo Občine Števerjan, potekalo prav v naši občinski hiši v torek, 12. novembra 2019. Namen tega srečanja je bil ta, da se slovenski župani pogovorijo o skupnih ciljih, ki ne smejo biti vezani na določeno politično prepričanje. »Razlike med nami so dragocene in prav je, da jih ohranimo, a ne smejo nas ovirati, da si ne bi prizadevali za doseganje skupnih ciljev«, je še napisala županja Franca Padovan v vabilu. Srečanja so se udeležili števerjanski občinski odbor v celoti, podžupan Občine Sovodenj Erik Figelj, doberdobski župan Fabio Vizintin, županja Občine Repentabor Tanja Kosmina, zgoniška županja Monica Hrovatin, iz Doline pa župan Sandy Klun in podžupan Goran Čuk. Slovenski upravitelji so seveda komentirali osnutek reforme, niso pa o njej dali dokončnega mnenja, saj je treba nedvomno zakonski predlog še nadgraditi. Složni so si bili predvsem v tem, da je trenutno najbolj pereča problematika vseh občin pomanjkanje strokovno podkovanega osebja z dobrim znanjem slovenskega jezika ter pomanjkanje slovenskih tajnikov. Prišlo pa je tudi do konstruktivnih predlogov, in sicer poenotena slovensko – italijanska spletna stran za vse slovenske občine, prevod obrazcev in konvencij, za kar bi lahko poskrbel deželni urad;

upravitelji pa so predlagali, da bi se podobno srečanje priredilo tudi za odgovorne na uradih v naših občinah, da si lahko izmenjajo izkušnje in dobre prakse. V drugem delu srečanja pa so se županom pridružili še župan Občine Šempeter-Vrtojba Milan Turk in vodja kabineta župana

Mestne Občine Nova Gorica Gorazd Božič, s katerimi je bil govor predvsem o možnostih za sodelovanje pri evropskih projektih. Omizje slovenskih županov bo sedaj redno sklicano, vsaj enkrat letno.

VESTI IZ ŠTEVERJANSKE OBČINSKE HIŠE

MARJAN DRUFOVKA

SAMOSTOJNOST OBČINE

Na deželni ravni se že več let odvija razprava o preureditvi lokalnih samouprav. Prvi znaki, ki kažejo na namere sedanjih deželnih upraviteljev, so vzpodbudni, saj postavljajo v središče upravnega dogajanja delovanje občin, tudi majhnih, kot je naša.

OBJAVLJENA RAZPISA ZA DVE DELOVNI MESTI

Števerjanska občina bo v kratkem ponovno objavila razpis za vodjo tehničnega urada, kategorija D.1. ter prvič za uslužbenca v matičnem uradu kategorije C.1. Ponovno bo objavljen razpis za vodjo tehničnega urada, v kolikor nihče izmed kandidatov, ki so se prijavili na prejšnji razpis in so se predstavili na pisnih nalogah na začetku februarja, ni bil prepuščen na ustno preverjanje.

Bodisi pogodba za vodjo tehničnega urada kot tudi pogodba uslužbenca v matičnem uradu sta za nedoločen čas in s polnim delovnim urnikom. Med razpisnimi pogoji je seveda znanje slovenskega jezika. Prošnji je treba oddati izključno po certificirani elektronski pošti.

Preverjanje znanja obeh razpisov, pisni nalogi in ustno preverjanje bodo menda v mesecu maju.

Oba razpisa bosta objavljena na občinski spletni strani, kjer bodo razvidni pogoji in termini.

ŠIRITEV POKOPALIŠČA V ŠTEVERJANU

Izvedba druge širitve pokopališča v Števerjanu je v zaključni fazi. Števerjanska občinska uprava je pred dobrimi desetimi leti najela dolgoročno posojilo v višini 206.582,76 evrov, 100.000,00 evrov pa je zagotovila iz lastnega odbitka. Dežela FJK pri vsem tem krije le manjši del obresti. Postopoma je bilo potrebno načrt iz leta 2008 prilagoditi zakonskim predpisom, leta 2019 pa so dela končno stekla. Novi del bo strukturiran po modernem konceptu pokopališča. Poleg klasičnih grobnih polj bodo namreč pripravljene tudi žarne niše, niše za krste ipd. Za zaključek vseh del, ureditev pokopališča in ureditev bližnje okolice, je občinska uprava v letu 2020 dodatno namenila še približno 50.000,00 evrov.

PROJEKT ZA OVREDNOTENJE VAŠKIH JEDER (»BORGI«)

Občinska uprava je leta 2018 prejela

deželni prispevek v višini 300.000,00 evrov iz deželne postavke za urbano prenovo manjših naseljenih središč in podeželskih vasi, imenovan projekt "borghi". Ta je trenutno v zaključni fazi. Dodatno je bilo urejeno središče vasi in soba pod spomenikom padlim v drugi svetovni vojni, delno je bila urejena cesta, ki pelje na Grdinco in izpeljanih kar nekaj manjših del po vasi.

REGULACIJSKI NAČRT

Po dolgih letih se zaključuje Sprememba št. 7 Splošnega občinskega prostorskega načrta (objavljena v deželnem Uradnem listu 11. decembra 2019; dokumentacija v zvezi z VAS, *Valutazione ambientale strategica – Strateška okoljska študija*, je bila objavljena v deželnem Uradnem listu 29. januarja 2020). Postopek je bil zelo zapleten in tehnično precej zahteven. Sprejetje regulacijskega načrta omogoča večjo jasnost in preglednost v odnosu med upravo in občani. Ta dokument upravi omogoča, da lažje sprejema variante oz. spremembe in tako sledi potrebam prebivalcev občine Števerjan. Več prošelj domačinov, predvsem glede namembnosti zemljišč, je bilo odobrenih. Sprejetih je bilo tudi kar nekaj popravkov. Naslednja naloga uprave je v roke vzeti vse tiste prošnje, ki niso bile odobrene oz. so bile med postopkom odstranjene zaradi birokratskih zapletov. Naše pričakovanje je, da se v primeru kakršnih koli težav ali dvomov, vaščani obrnejo na občinsko upravo. Tako bo lahko vsakdo, v mejah zakonskih določil, našel rešitev.

PRILAGODITEV NORMAM DEŽELNEGA KRAJINSKEGA NAČRTA

Občinska uprava se je januarja 2020 prijavila na deželni razpis, ki ga je izdala Centralna direkcija za infrastrukturo in prostor, Služba za krajinsko, prostorsko in strateško načrtovanje. Razpis predvideva kritje 80% stroškov za pripravo načrta, namenjenega prilagoditvi in uskladitvi novonastalih ali veljavnih splošnih prostorskih aktov občine deželnemu krajinskemu načrtu.

Pripravljen bo načrt za uskladitev občinskega regulacijskega načrta s splošnim deželnim krajinskim načrtom z določenimi popravki. Števerjanska občinska uprava bo med drugim zahtevala opustitev določenih nesmiselnih in

nepotrebnih omejitev. Denimo, na zemljiščih, ki so terasirana in je razvidno, da je na njih nekdanj rasel sadovnjak ali vinograd, danes pa divja gozd, je omejitev cone E2 nesmiselna in bi jo bilo treba spremeniti v cono E4.

OTROŠKI VRTEC »KEKEC«

Občinska uprava je novembra 2019 prejela deželni prispevek v višini 100.000,00 evrov. Prispevek sodi v deželno postavko za gradbeno-vzdrževalna dela na stavbah v lasti občine za izboljšanje energetske učinkovitosti na goratem območju in krije vsa gradbena dela (izolacija stavbe, obnova strehe, zamenjava oken in podobno). Celoten projekt je bil pripravljen leta 2015 in je skupne vrednosti 156.500,00 evrov. Razliko bo seveda krila občina z lastnimi sredstvi.

OBČINSKA HIŠA

Občinska uprava se je januarja 2020 prijavila na deželni razpis za tehnično izvedbo protipotresne utrditve stavbe občinske hiše. Razpis predvideva kritje do 50.000,00 evrov stroškov za izvedbo analize stanja stavbe, sledila bo protipotresna sanacija, ki je bila trenutno le na grobo ovrednotena po že ustaljenih merilih na približno 250.000,00 evrov. To naj bi bilo izpeljano v triletju 2020-2022. Sledila bo izvedba prvotnega načrta uprave, in sicer energetska prenova stavbe: obnova strehe, izolacija zunanjih sten, zamenjava oken, prenova in menjava električne napeljave, postavitve klimatskih naprav, temeljita obnova tal in pleskanje sten. Za zaključek drugega sklopa del bo nedvomno potreben tudi kakšen statisočak.

PROMETNA UREDITEV ZGODOVINSKEGA VAŠKEGA JEDRA

Dežela FJK je v finančnem zakonu za leto 2020 števerjanski občini dodelila 50.000,00 evrov za načrtovanje del ureditve prometa v središču vasi, za leto 2021 100.000,00 evrov in za leto 2022 nadaljnjih 100.000,00 evrov za izvedbo celotnih del. Idejni, začetni projekt, ki je bil predložen Deželi, le kot sladka želja v predalu ni imel nobenega ekonomskega predračuna. Opremljen je bil le z idejami: namestitev novih parkirišč za avtomobile, avtobuse in avtomobile za invalide, ureditev opremljenega postajališča za

avtodome, zunanje igrišče za otroke in invalidom prijazne zunanje površine ter fitnes na prostem, park, polnilne postaje za električne automobile in električna kolesa, tlakovanje cest.

ŠIROKOPASOVNA INTERNETNA POVEZAVA

Občanom je treba nuditi širokopasovno internetno povezavo. Občinska uprava je v zadnjih letih redno spremljala splet dogajanj. Pred nekaj leti je bilo z izkopom izpeljano vlakno do občinskih stavb, danes pa z njim razpolaga le občinska hiša. Dnevno se zavzemamo, da bo ta storitev čim prej razširjena na vse domove. Prijavili smo se na več deželni razpisov, med drugim, v začetku leta 2019, na deželni razpis imenovan Open Fiber.

Programski sporazum je bil sicer podpisan 21. julija 2016 med Ministrstvom za gospodarski razvoj in deželo FJK, koncedentom, podjetjem Infratel Italia SpA in koncesionarjem Enel Open Fiber Spa.

V letu 2019 je bilo izvedeno načrtovanje za postavitve optične infrastrukture za telekomunikacije in gradnjo optičnih omrežij za širokopasovno internetno povezavo (domnevna hitrost 100 Megabit-Mbps) tudi v naši občini. Načrt predvideva postavitve droga na obstoječo infrastrukturo električnih napeljav v vseh naseljih in kjer ni prisotna z izkopom. Vsa ostala gospodinjstva izven naselij naj bi bila pokrita s pomočjo repetitorjev (hitrost 30 Megabit-Mbps). Uporabljamo izraz »naj bi bila pokrita«, ker je težko s signalom pokriti celoten občinski teritorij, a se že dalj časa trudimo, da bi našli uspešno rešitev. Dela naj bi se pričela leta 2021.

BIVŠE VOJAŠNICE

Občinska uprava sledi postopku upravljanja bivših vojašnic, ki so trenutno v državni lasti. Odbornica za finance in premoženje dežele FJK, odv. Barbara Zilli, pozorno sledi zadevi, perečemu problemu nešteti občin naše dežele. Junija 2019 je števerjanska občinska uprava uradom odbornice poslala zajeten spisec in predlagala spremembo teh stavb v uporabne strukture v korist samih občanov, v turistično-promocijske namene ali pa celo rušenje in odstranitev teh impozantnih struktur iz občinskega ozemlja.

NAČRTOVANJE BICIPLAN

Občinska uprava se je avgusta 2019 prijavila na deželni razpis za pripravo občinskega načrta za večjo varnost kolesarjev in pešcev ter le nazadnje tudi v turistični razvoj celotnega občinskega teritorija. Decembra 2019 je dežela potrdila prispevek. Projekt »Biciplan« predvideva, da občina prispeva 50% predvidenih stroškov. Celotni strošek načrtovanja znaša 7.800,00 evrov. Načrt bo pripravljen v letu 2020 in je lahko razdeljen na različne izvajalne sklope.

VIDEONADZORNI SISTEMI

Občinska uprava se je avgusta 2019 prijavila na deželni razpis za pridobitev sredstev za zagotavljanje večje varnosti in pridobitev videonadzornih sistemov. Meseca decembra 2019 smo s strani centralnega vodstva lokalne avtonomije za intervencije prejeli prispevek v višini 11.290,70 evrov za namestitve videonadzornih sistemov. Zaradi nizke dodeljene vsote, prispevek ni bil namenjen tudi zasebnikom in gospodinjstvom, temveč le za nadzor strateških občinskih in javnih infrastruktur. Občinska uprava se je prijavila na isti deželni razpis tudi februarja 2020.

SREDSTVA MINISTRSTVA ZA NOTRANJE ZADEVE IN ZA GOSPODARSKI RAZVOJ

Občinska uprava je leta 2019 prejela dva državna prispevka: v prvem polletju 40.000,00 in v drugem polletju 50.000,00 evrov. Sredstva so bila namenska, priloženi spisec je točno določal, kako se jih lahko porabi. Vložena so bila v posodobitev in energetske učinkovite prenove nekaterih oddelkov javne razsvetljave na občinskem ozemlju. Ministrski prispevek za občine, ki imajo manj kot 5.000 prebivalcev, predvideva 50.000,00 evrov letno in je na razpolago občinskim upravam še za petletje 2020/2024.

NAČRT JAVNE RAZSVETLJAVE

Slednji načrt je potreben za varčevanje z energijo in ekonomsko programiranje, varovanje okolja, varnost prometa in občanov, krepitev vaškega okolja, zgodovinskih in stanovanjskih središč, izboljšanje cest ter za zmanjšanje svetlobnega onesnaževanja.

Občinska uprava se je marca 2020 prijavila na deželni razpis, ki predvideva 50% kritje stroška, ki v celoti znaša 14.932,80 evrov. Uprava bo torej iz lastne blagajne odštela 7.466,40 evrov.

UNESCOV SEZNAM SVETOVNE DEDIŠČINE

Decembra 2019 je bil podpisan tudi s strani števerjanske občinske uprave ustanovni akt združenja ATS (*Associazione temporanea di scopo* – Začasno ciljno združenje), ki je na italijanski strani zadolženo za pripravo kandidature našega teritorija Brda – Collio – Cueli za vpis na Unescov seznam.

CIVILNA ZAŠČITA

Decembra 2019 se je uprava prijavila na razpis, ki ga je objavila deželna civilna zaščita za izvedbo nujnih del na občinskem teritoriju v prihodnjem triletju. Prijavili smo se za izvedbo podpornih zidov na cestiščih, ojačanje zemeljskih del, berlinskih sten, sanacijo raznih plazov, kanalizacijo in drenažo meteornih voda. Prijavljeni sklopi del v triletju 2020-2022 znašajo 425.300,80, 550.000,00 in 350.000,00 evrov.

KONSOLIDACIJA ZEMELJSKEGA PLAZU NA VALERIŠČU

Občinska uprava je leta 2018 od dežele (s strani Centralne direkcije za okolje in energijo) prejela 200.000,00 evrov za konsolidacijo zemeljskega plazu PAI 0310191100 (deželni spisek PAI – *Piano assetto idrogeologico* – Načrt za hidrogeološko ravnoesje). Uprava je decembra 2018 imenovala izvedence za pripravo natančne študije. V letu 2019 so tehniki pregledali in tehnično ocenili celotno pobočje. Bil je pripravljen zaključni načrt, ki je bil razdeljen v tri sklope. Prejeti denar leta 2018 služi za kritje vseh stroškov analize, načrtovanja ter za prvi sklop del, ki je vreden 145.000,00 evrov. Upajmo, da se bodo dela začela v letu 2020. Ostala dva sklopa del sta vredna 50.000,00 in 80.000,00 evrov, ki trenutno nimata še finančnega kritja.

ODSTRANITEV DREVES OB CESTI

Občinska uprava bi želela vsaj delno zaključiti zadevo, ki jo je načela leta 2009 in jo je ponovno prejela v roke leta 2012 ter leta 2018, a žal

brez vzpodbudnih rezultatov. Zainteresirane števerjanske družine, a tudi tiste živeče izven vasi, so prejele pismo, s katerim jih je uprava prosila za odžaganje dreves in nevarnega vejevja ob cestišču, kjer ovirajo pretočnost in ogrožajo varnost prometa. V tem sklopu se je občinska uprava februarja 2020 prijavila na deželni razpis (zakon št. 10 iz leta 2010). Izvedenec z gozdarsko izobrazbo pripravlja zajeten projekt v prid vsem zainteresiranim osebam, saj bo v končni fazi lahko njihov strošek tudi nič. Izvedenec bo sledil zakonskim določilom, celotnemu postopku, obveščanju občanov, ipd. Strošek v breme občinske blagajne je zanemarljiv, saj krijemo le polovico stroškov načrtovanja.

IZREDNA VZDRŽEVALNA DELA NA OBČINSKIH CESTAH

Občinska uprava se je marca 2020 prijavila na deželni razpis za izboljšanje cestnih povezav in za izredno vzdrževanje le teh. Prošnja za prispevek v maksimalni višini 100.000,00 evrov sodi v deželno postavko Centralne direkcije za agroživilske, gozdne in ribolovne vire in specifično v Službo za politiko razvoja gorskih območij. Če gre vse po redu, bo sledečo vsoto občinska uprava v celoti namenila asfaltiranju občinskih cest.

KAKO JE ŽIVETI DANES – INTERVJUJI Z MLADIMI ŠTEVERJANCİ

Intervju: Ivan Boškin

Ime in priimek: Ema Terpin
Bivališče: Klanec
Vaško ime družine: Palerji
Letnik: 2001
Horoskop: dvojčki
Najljubša hrana: carski praženec
Najljubša pijača: mrzel čaj (okus breskve)
Študij: Škofijska gimnazija Vipava
Hobiji: branje, petje, druženje
Šport: trenutno nobeden, v otroških letih ples
Najljubše glasbene zvrsti: pop in dance
Knjiga na nočni omarici: Gospodar Muh, William Golding
Sanjski poklic: zmedene ideje

Vem, da si na začetku višješolske poti obiskovala klasični licej v Gorici. Kako to, da si se po treh letih vpisala v Vipavo?

Zelo enostavno. V zamejstvu se nisem počutila najboljše, zato sem se odločila, da se vpišem na Škofijsko gimnazijo v Vipavi. Izbrala sem to gimnazijo, ker je najbolj ustrezala mojemu idealnemu urniku. Že dve leti obiskujem to šolo in se tu res dobro počutim.

V Sloveniji imate zadnji letniki nekoliko drugačno valetoto kot pri nas. Bi nam pojasnila, kaj je maturantski ples?

Maturantski ples je neke vrste slovenska različica valetote. Četrtni letniki imamo skozi celo leto plesne vaje v pari, da se dobro in učinkovito pripravimo na ta ples. Dogodek, ki ga verjetno vsak dijak nestrpno pričakuje, se vrsti takole. Najprej je na vrsti večerja s starši maturantov; med enim obrokom in drugim maturanti plešejo. Nato gredo starši domov, mi pa plešemo do jutranjih ur. Jaz sem jo že doživela, saj se je na Škofijski gimnaziji vrstila že 8. februarja. Lahko povem, da je bila to dobra izkušnja in sem se povrh še naučila plesati!

Na katero univerzo bi se po končanem študiju v Vipavi rada vpisala in zakaj?

Vpisala sem se na slovenistiko in primerjalno književnost v Ljubljano. Izbrala sem to smer, ker me to področje zelo zanima in menim, da je ta konec koncev prava izbira zame.

Pustimo malce pri strani šolo in njene obveznosti. Ali ti je v veselje živeti v Števerjanu? Bi nam razkrila dobre in slabe lastnosti življenja na vasi?

Veliko je pozitivnih vidikov. Vse je bolj umirjeno. Imaš naravo okoli sebe. Če greš na vrt, te nihče ne opazuje, lahko imaš domače živali (npr. kokoši in s tem domača jajca). Čudovita pa je tudi vaška skupnost. Vsi se med seboj poznamo, imamo našo »klapo«. Sama tudi sodelujem v mladinskem krožku, kjer poleg dolžnosti, ki jih moramo opravljati, se tudi močno zabavamo. Slaba plat življenja na vasi, in to je verjetno tudi edina, je ta, da je deset minut od mesta, tako da če želiš biti svoboden od staršev, si moraš čimprej priboriti vozniško.

Kako doživljaš ta čas, ko moramo ostati doma zaradi virusa? Kako zgleda tvoj vsakdan?

Sem seveda doma, umirjeno se učim, kajti letos moram opraviti maturo. Čeprav nisem v šoli, nas profesorji še vedno obremenjujejo s študijem. Veliko več časa, ki ga prej nisem imela, preživljam z družino. Drugače pa veliko berem in se sprehajam po vrtu. Za sprostitev pa imam vsak večer videoklic s števerjansko »klapo« mojih soletnikov, tako da klepetamo in se tudi v tem času posmejemo.

Še zadnje vprašanje, najtežje od vseh ... koga izbereš za naslednjega intervjuvanca?

Petro Ciglič.

Najlepša hvala, da si si vzela čas in se predstavila števerjanski publiki. Bodi zdrava in vesela. Nasvidenje.

PIŠI KUKR GOVORIŠ

Draga¹ Štvərjnka ən dragi Štvərjanci! Sz Petru smo sə odločli, də nrdimo nu novu rubriku, ən də bi ju klicəli »Piši kukr govoriš«, čjrki bi povjdlī usaki krat nu novu **ešperiencu**², nəč ki tazga, boj ku drugo zə ohrənt noməlo našu štvərjnku **govoricu**³. Sə zəvjidmo dobro, də ni ləhko spravt u črke našə štvərjənskə bəsjdə, ma bəmo prvirəli, čim bəjši ku sə da, sz pomočj⁴w adnə mičkənə legendə. Ztwki mi Štvərjanci, mamō kəjšnə zvokə u našəh bəsjdəh, ki ne obstajəji ne u slovenščini **ən**⁵ ne u tljənščini... alora smo si mogli zmisəlt kəjšnə novə črkə.

Zə ta krat smo zbrali temu pobirənja ən pospraujənja božičnə zvjzdə. Ni rečem že od zəčətkə, də tw ni djlo zə usakiga. Mwrəš bəť tə pravi muškarac zə poštiməť zvjzdu ən zə ju spravt gor. Še posebno ztwki (ən vjmo, də po tem sə znəni moški) mwrəš met niga potrpljenja... ən mwrš **ahtəť**⁶ tistə ləmpdinə ku pupcə, ki ku sə obrnəš ti pwkne adna, ən bi **nərrəjši**⁷ zkunu, ku kəmjōnist, če ne bi biu lih prəd cirkviju. Ma tud ljtos nəm je ratəlo ju spravt gor n **ter**⁸. Huala tud pupəm, ki sə npravlə čaj ən paneton, povəjmosi po prəvici. Tkw də zvjzda nəm je prau ləpw svjtla zə božičə, use do sbwtə 18. januarja.

Tistə sbwtə, je biu mraz. Smo sə zbrali nə placu že zgwdə: jst, Elija, Fabijan, Matija, Samuele n Bernard. Təm nə placu, situacija ni bla prau **rozəsta**⁹. Jst sām mislu nə Gabrijela, ku je srečən, on ki je djlu ponoči, ən ki zdj ləhko spi. Matija je glədu prəd sabu, ən sə je səmo kəsau də ni reku, də mu ni zvonila **žvelja**¹⁰. Samuele je pogrjšu soju »**berdu**«¹¹. Elija je biu noməlo zmedən še od sojə porwkə. Fabijan je biu noməlo zmedən še zstrən porwkə od Elijə. Bernard je itak zmerm dobrə vojə, ən tud tekrət ni biu od mājn. Skratka, ni bla ləhka. Ma tw je səmo tisti **šəntiment**¹² ki tə prime prəj ku se ugrije djlo. Ku se lotəš, posa use. En par od nas (tisti tə korajžni) jəh je šlo nə ter odvəzəť **štrika**¹³ ən špagə, ki držiji zvjzdu **təkirənu**¹⁴ nə ter. Smo **štəkirəli**¹⁵ tudi **letriku**¹⁶, ki prije gor z doma, ztwki letrike se pəj bojiji tud muškaraci. Pole smo ju spustili počasi dol sz **vəričeləmi**¹⁷, ki maji gor prbližno štirdəset metru jeklenga **drot**¹⁸. Pod dirigirənjem meštrita je use steklo ku po **wju**¹⁹. Kdr smo ju spravli n tərdnu zemju, smo še odšraufəli **šraufə**²⁰, ki držiji ukwp krakə ən zložli use u kaldaju od doma. Təm nas čaka z drugo ljto. Ztwki ormaj si niti ne mwrəmo predstaujt božičə brəz našə zvjzdə.

¹ **ə**: »E« ponərwbe, je tisti zvok, ki ni ne »E« n ni ne »A«, ma je njki umjs. Kdr rečəmo *dəž* (dež), al *Štvərjan* (Števerjan), al *knjigə* (knjige)

² **ešperienca**: izkušnja (iz italijanščine, *esperienza*)

³ **g**: je tisti zvok, ki ga nərdimo mi Štvərjanci, kdr rečəmo »*Grəm u Goricu*«, je tisti »G«, ki ni ne »G« ən ni ne »H«, ki je numəlce grwb, ki prije prau wn sz dušə.

⁴ **w**: je tisti zvok, ki ni ne »U« ən ni ne »E«, ki ga nucəmo, kdr rečəmo *wz* (voz), al *šwla* (šola), al *kwlo* (kolo).

⁵ **ən**: in

⁶ **ahtəť**: paziti (iz nemščine *achtung*)

⁷ **nərrəjši**: najraje

⁸ **ter**: zvonik

⁹ **rozəsta**: rožnata (iz italijanščine *rosa*)

¹⁰ **žvelja**: budilka (iz italijanščine *sveglia*)

¹¹ **berda**: ne vjmo niti mi točno, ki je. Nikšn štrument n strune. Je trjba prašť Samueleta.

¹² **šəntiment**: čustvo (iz italijanščine *sentimento*, z ojačenim pomenom)

¹³ **štriki**: vrvi

¹⁴ **təkirəna**: pripeta (iz italijanščine *attaccare*)

¹⁵ **štəkirəli**: izklopili (iz italijanščine *staccare*)

¹⁶ **letrika**: elektrika

¹⁷ **vəričeləmi**: vitlo (iz italijanščine *vericello*)

¹⁸ **drot**: drog

¹⁹ **wje**: olje

²⁰ **šraufi**: vijaki

VELIKA NOČ V BRDIH

Ludvik Zorzut

Števerjanski vestnik, Št. 1, 1996

Brda so se odela v najlepše svatovsko oblačilo. Češnje so se bohotile kot cvetoče »novice« -sramežljive neveste, ki čakajo majskega ženina. Prvi grah je na osojnih, zavetnih bregeh že vzbrstel, razorane plantice že zapuhtele, rdeča dantica v njivi že zavalovila in trte, trtice so se zasolzile. Pod večer in vso noč so zaljubljeni slavčki ubirali mile večernice in marčni kosi žvižgali rane jutranjice. V Šmartnem so že vzdignili bandero – veselo znamenje za briški semenj za belo nedeljo na Vrhovljah. Da! Med Vrhovljem in Krminsko goro je zelena Pomlad sedla na vzvišeni prestol, stkan od samih belordečih cvetov, podarjala je zemlji in njenemu zarodu vse žlahtne plemenite sokove. V nas so se zganila mehka čustva velikonočnega hrepenenja. Vse je kipelo, brstelo v pričakovanju novega spočetja. Ali je zdaj vse to že minilo, ali je že šlo mimo nas v pozabljenje, brezčutnost, v zakrknjenost? Nikar! Ne bi v tej zmekanizirani, zmotorizirani dobi se gostoleli s slavčki sladke serenade, zažvižgali s kosi sončne matineje v te svete dni od cvetne do velikonočne nedelje?

Dolgo pred oljčnico so otroci splezali na oljko, to »drago oljkino drevo, rastoče v vinskem bregu«, mu obrali najdaljše in najlepše mladike, da so jih potem z lazovnim ali z bako trdno povezali v snope ali v butare in jim dodali še drugega zelenja, lomber, rožmarin, mačice. Poprej pa so zvili poveznice, nekake naramnice, do so snope zadali na rame, saj do vasi je bilo daleč. Pred cerkvijo je šumel roj nemirnih dečkov in deklic s težkimi bremenii. Pomerjali so si, kateri snop je največji – in začuda, navadno je

najmlajši zadel največji snop, da je bil fantič podoben cerkvici, snop ob njem pa visokemu zvoniku, in so se dečki prerivali, suvali, ne – snopi so se drenjali, snopi so se butali med seboj, se objemali in poljubljali, da je bilo veselje med otroki in odraslimi. Razvrstili so se sredi cerkve in gospod nunc je na vse strani zamahnil s kropilom žegnane vode, pokropil je oljčje, otroke, vernike, jih še pokadil je – oj, kako so vsi zavonjali po virhu, po božjem blagoslovu. Domov grede so otroci radi ponudili starejšim požegnanih vejic, doma pa so snope shranili po napah ali na kašči. Med letom je gospodinja marsikdaj žgala oljčje na ognjišču. Ste kdaj gledali, kako se je sivi dim valil iz kamina proti hudi uri? Oljčne vejice pa je še postavljala za kropilo mrličem na parah. Ko so Brici še streljali proti toči, so v

smodnik pomešali zmleto požegnano oljčje, da je ja bolj pomagalo. Nekoč je po Brdih, po bregeh in grivah raslo mnogo oljkinih dreves, velikih in debelih in so mladike obrodile vse polno črnih oljk, ki so jih obrali v posebne posode, jih mleli in sprešali, da so pridelali precej olja za domače potrebe. Še je videti pri nekaterih hišah kamnita korita, v katerih so shranjevali dobro, pristno olje. Kako lepo je, če pa to slišiš, pa vidiš ta korita, pa še vživiš v tiste stare čase.

Na veliki četrtek po izpeti gloriiji so zvonovom zavezali »jezike«, z njimi so umolknila tudi Brda, kot da je zamrl njihov najlepši spev. Pri Svetem Križu nad Kojskem so bili zvonovi Brdom prvi oznanjevalci velikonočnih praznikov, pa so oni tudi prvi poromali:

*Sveti Križ, ušeu tvoj zgoun je - an za njim še drugi splaval'
so v višave, slovenske nesle so pozdrave v tujino kam: v Loreto, v Rim.*

Z briških lin so zadrdrali »klapetči« (v jeseni na Štajerskem pojejo po vinogradih klopotči), z malimi klapetči na roko so otroci zaragljali, pa še kako so zaragljali po vasi, po popoldanskih obredih pa so delali velik »šunšur« - ropotanje z deskami. Ste kdaj slišali, kako so vsevprek ropotali? Te deske je moral mežnar na veliko soboto zažgati s kresilnim kamnom – za velikonočni ogenj. S kresilnim kamnom? Kako romantično!

Dva dni so se postili:

*Ki nie pokore še zadost, ki maj' Boha za hrbtom Brici? Da
muoraj mlet krampir v oblici, dva dni le cvrču za svet post?*

Na veliki petek se je zresnilo vse okolje, na vas je legla tihota, vaščani so prihajali z brajd, vsi resni so šli k veliki pridigi. Zvečer so obiskali božji grob in ga okrasili z domačimi rožami. Ves ta teden so pred hišami ženske umivale lomarje, stole, pokrivače, da so se svetile v soncu. Kako smo se tudi mi zagledali v to svetlo, lepo medenino! V pečeh pod ognjiščem ali v zidanih pečeh so pekle hlebce rumenega velikonočnega kruha, orehove gubance, ponekod se fulje, v testu povaljene s cebibom, na vsak način pa tudi »menihe« - tako so rekli spletenim zvitem pokončnim kolačem, s pisanim pirhom v glavi. Tako si jih imenovali, ker je vsako Veliko noč prihajal menih s Kostanjevice pomagat domačemu gospodu pri obredih.

In že je prišla velika sobota, skrivnostna, še tiha, mirna, vendar pa že razpoložena, in v ljudeh vesela navdahnjena. V zvoniku so zanetili ogenj s kresilnim kamnom. Veselo je zaplapolal velikonočni ogenj, ob njemu so se gnetili in pehali otroci, silno nestrpni, držeč nad ognjem posušene drevesne gobe, privezane na žicah, da so dolgo tlele, pa so paglavci že bili obrnjeni z eno nogo k ognju, z drugo proti cesti. Žegnana voda, kadilo, križ - kraž, in ti neučakanci so se že spustili v dir, vihteč gobe v kolobarju, da bodo se bolj zatelele. Kdo bo prinesel prvi žegnani ogenj k hiši? Kdo bo prvi dobil od gospodinje pisane pirhe?

In potem - gloriija! Že se je zamajal zvon pri Svetem Križu, pretrgal je silni molk, za njim so se odvezali jeziki vsem briškim zvonovom.

*Dva dni klapetec drdra, drdra an treči dan zguona vsi briški
domu se vračaj' an svet – kriški od prvi hra, že hra ...*

Glorija! Čez Brda je donela pesem vstajenja. Klopotci so utihnili. Tedaj so si vsi v družini, otroci in odrasli, morali umiti obraz in noge. K maši so sli tešči. Popoldne so nesli blagoslovit velikonočni kruh, gubance, pleče, hren, pirhe in še kaj. Po vsej vasi je zadišalo po Veliki noči.

V velikonočnem jutru, ko se je delal zor, se je vila procesija skozi vas, plapolale so bandere in flokci, cvetje se je srebrilo, ognji plameneli in peli so tiči:

An cicibe, an cicifuj, vsi kuosi, slavci an senice an vsi zguona budoj zdaj Brice: Ej, aleluj, ej aleluj!

V simfoniji ptičjega zbora so se prelivali velikonočni akordi v pritrkovanju briških zvonov. Vsi dobri ljudje so si voščili vesele velikonočne praznike in spoštljivo použili žegnan kruh. Na vasi so fantje z novci zbijali pirhe, s tistim avstrijskim kovancem za dva krajcarja, ki je ostro zadeval. Popoldne na Veliko noč so se Brici, posebno fantje in dekleta, dovolj navdahnjeni od velikonočnih dobrot, shajali v materni Biljani, v ti glavni v starodavni fari, in domača muzika je godla na placu. Marsikateri par se je takrat našel in zvečer ob gostolenju sentimentalnih pevcev so si obljubljali ljubezen in večno zvestobo. Bogme, lepo je bilo v tistih časih v Biljani, v briški metropoli! Se ve, mladi smo bili in na prsih so nam goreli rdeči nageljni.

Na velikonočni ponedeljek so spodanji Brici zlezli na Krminsko goro s flaškonči in južinami, zavitim v prtihi, in so se tam, ob razvalini starega gradu bratili s Furlani, še raje s Furlankami. Živio mi! Ewviva noi!

In čez teden dni se je »postavila« še bela nedelja, kapelniška, da je povabila mlade in stare na Vrhovlje, vse obložene z velikonočnimi dobrotami. Tudi od Velike doline, od Soče gor so peš primahali romarji in dobro razpoloženi izletniki.

Raduj se Vrhovlje, smo Brici ti zvesti na belo nedeljo, ko praznik te tvoj, povej tiste pitune, stare povesti, ej, pobov, deklet je ves pisani roj. Ti Šmartno še fulje nam moraš prinesiti, potem čez Vrhulje zapleši, zapoj.

Popoldne se je Šmartno zavrtelo na brjarjih, na deskah, na prostem, dekleta v dolgih temnih krilih, pobje v žamastih kratkih kamižolicah, kojščanska muzika z bobnom je udarjala mazurke, polke, stajriše. Furlanke so prinesle »colasus - kolačev«, vse take šmartenske odpustke smo prejeli za njih shod.

Dokler se pretaka še sladka rebula, se Brda ne bodo, ne bodo razsula. Dokler še Vrhulje, Šmartno stoji, ne tuč' in ne gromov se Bric ne boji.

Zvon pri Svetem Križu le že davno odzvonil eno uro v noč. Plesalci, gledalci, romarji, izletniki, mladi in stari, veseli Brici so še in še vzklikali šmartenski veliki noči.

Ali je še lepa velika noč v Brdih? Ne, ni več tako lepa kakor tista nekdanja velika noč, tudi narava sama se ne ponaša več s tisto cvetočo pomladjo kot nekoč. Starejši ljudje jo še podoživljajo, jo še hranijo v nepozabnih spominih. Mlajši jih poslušajo in si veliko noč zamišljajo kot pravljico. Včasih je radodarna velika noč, še bolj pa bela nedelja, od Vrhovja do Krminske gore obsula vse griče, bregove s kristalnim cvetjem, da so bila Brda en sam cvet ali da jih je vsa sneg pobelil. V praznik je šumela vas, polna svojih ljudi, in še tujcev, meščanov, ki so hoteli ravno v Brdih dojeti praznik vstajenja v tistem pomladanskem navdihu, kakor so ga opisali pesniki in pripovedniki te zemlje. Dehtela je vas ob velikonočnih blagoslovih in fantovska pesem se je utrjala na beli cesti, nemotena in sproščena v sosedno vas.

Kako se, za vraga pravi tisti sili, ki spreminja obličje zemlje s traktorji, buldožerji in motorji, ki ob nedeljah in praznikih podi ljudi od doma bogve kam, tudi od same vaške krčme, da ostane vas prazna, pusta? Ji pravijo tehnika, motorizacija, kajne, ki da je sodobna, moderna pridobitev, pa je hočeš

nočeš neizprosna razdiralka starožitnosti, domačnosti, družinskega miru in starih običajev, motilka večernih pomenkov pod lipo, pisanih brajd, da izginjajo češnje, hruške, smokve, marelice, oljke in da so Brda na belo nedeljo komaj bela. Da tehnika, avtomobil, motor, buldožer, traktor, stroj, pa še televizor so spremenili sistem življenja. Vse prav, tu so novi nasadi vinogradov, zrigolane brajde, vinska klet, asfaltirane ceste, hoste. Toda mi iščemo stara, lepa Brda, da bi mogli v njih cvetoča lica dati topel poljub. In potem, da za praznike najdemo domačine doma, da z njimi pokramljamo o starih in novih časih, da tudi mladino zadržimo za praznik v domači vasi, da bo res vsem »ljubo doma, kdor ga ima«, da bo zadišalo po lepi briški Veliki noči.

Ali bo še kdaj lepa Velika noč v Brdih?

KOMENTAR

K zgoraj omenjeni modernizaciji (»avtomobil, motor, buldožer, traktor, stroj, pa še televizor«) je treba danes še dodati računalnike, internet, mobilni telefon in vse kar spada zraven, ki so del našega vsakdanjega življenja.

Prepričan sem, da ne samo velika noč, ampak tudi ostala praznovanja, kulturna in še posebno cerkvena, ki so se zvrstila po vaseh, so v ljudeh vzbujala pomembna občutja in doživetja.

Zvonko Simčič

TAKŠNI SMO PAČ LJUDJE

PRISOTNOST NA PRIREDITVAH IN POMOČ V ODBORIH

Klemen

Večina od nas smo bili, kot otroci ali najstniki, bolj ali manj angažirani, na kakem kulturnem, pevskem, športnem, plesnem, glasbenem ali dramskem področju. Starši so nas vedno skrbno vozili na razne vaje in treninge. Prepričani so bili, in to gotovo še danes drži, da če doraščajoča mladina sodeluje na kateremkoli področju, gre lažje skozi tista nevarna leta, v katerih je najbolj izpostavljena raznim »anomalijam«. Gotovo pa je bil še nekdo drug, ki se je žrtvoval poleg staršev in je več večerov na teden posvetil temu, da so razne dejavnosti lahko potekale. Gotovo je tudi, da so nekateri od teh dirigentov, trenerjev in režiserjev bili za njihov trud nekaj plačani. Večina pa je delala in še sedaj dela brez vsakršnega honorarja in to samo zaradi svoje ljubezni do petja, športa, glasbe in slovenske besede. Zato, da se v našem prostoru tako dragoceno delovanje nadaljuje, razvija, širi in krepi, so potrebna razna društva in zbori. Potrebni so tudi razni odbori, v katerih se predsedniki, tajniki in odborniki žrtvujejo, da se vsa ta dejavnost lahko nemoteno odvija v prid naše skupnosti. Zato se mi zdi tudi pomembno, da se raznih prireditev udeležimo in s tem potrdimo, pomagamo in nenazadnje dajemo zadoščenje tistim, ki se trudijo, da vsa dejavnost teče naprej svojo pot. Na žalost pa opažam, da se pogosto ne obnašamo, kot bi morali, ali vsaj

kot od nas tiho zahteva naša vest. Vsakdo od nas bi namreč moral, v kolikor mu je mogoče, seveda, in toliko, kolikor mu čas dopušča, s svojo prisotnostjo podpreti delovanje in požrtvovalnost vseh tistih, ki se trudijo za organizacijo raznih dogodkov in prireditev: koncertov, festivalov, športnih tekem, dramskih iger, kulturnih večerov ipd. Še najbolj pa se mi zdi neverjetno in žalostno, ko ugotavljam, da se bivši pevec, nogometaš ali igralec ne udeleži naših prireditev.

Rad bi pa omenil še nekaj, kar se mi zdi zelo pomembno in zaskrbljujoče. To so odbori raznih društev, še posebno v mestih. Če je v bližnji in daljni preteklosti nekdo skrbel za nas in naše mlade, da so ti postali dobri, pridni in skrbni očetje, mamice, nonoti in none, se mi zdi samoumevno, in smatram, da bi bilo prav, da bi bivši pevec, igralec ali športnik žrtvoval nekaj večerov na leto v kakem odboru. S tem bi lahko pomagal in olajšal delo tistim, ki se trudijo, da naši mladi odraščajo v pristnem slovenskem okolju. S tem pripomorejo k obstoju naših ustanov in društev na kulturnem, pevskem, športnem, gospodarskem in političnem področju. Ne vem, ali se bo večina od vas strinjala in odobravalala moje ugotovitve, toda bi vas prosil, da vseeno o tem razmislite.

RAZMIŠLJANJE

Ivan Vogrič

Nekoč smo se lepo imeli in se je lepo živelo. Vsakdo je imel pošteno službo in poleg te, si je lahko marsikaj ustvaril. Sicer ni bilo veliko, kar je imel, ampak se je s tem znal zadovoljiti. Pridno je delal, da je lahko skrbel za družino (žena navadno ni bila zaposlena), otroke je ustrezno šolal in če je imel dovolj denarja, si je lahko privoščil boljši avto, počitnice in še marsikaj drugega.

Sedaj pa je vse drugače. Denarja imamo morda še preveč, vsi delamo, vsi smo nekaj doštudirali, toda kljub temu ne moremo preko te mrtve točke. Kaj je tu narobe? Nekoč so bile najbolj cenjene službe na banki in na pošti. Tudi druge so bile na razpolago, za katere je bilo treba pa malo bolj garati. Dandanes lahko vsakdanja opravila na banki ali na pošti opravi vsakdo preko interneta. Težka dela pa so postala preveč poniževalna in to opravljajo danes le tujci, ki stanejo manj. Zato pa imamo pri nas možnost za boljšo službo in za univerzitetni študij. Ko pa končno doštudiramo, službe ne dobimo in jo je treba iskati v tujini. Tisti, ki se izseli, pa se bo zelo težko vrnil domov. Slovenci na tak način izgubljammo naše najbolj sposobne ljudi.

Tudi šolski sistem se je kar precej spremenil. Ta je nekoč sam napravil selekcijo: tisti, ki je bil sposoben študirati je lahko nadaljeval, drugi pa so si morali poiskati službo. Ko se je začela višati stopnja brezposelnosti, se je celotni šolski sistem spremenil. Vsakdo je z lahkoto maturiral in je potem nadaljeval z univerzo. Seveda je živel na kaki univerzi par let, brez rezultata in potem ugotovil, da mu študij ni ustrezal in je bil nato primoran najti delo, ko bi lahko imel že pet let delovne dobe. Tako je postal potencialni

brezposelen. Do takrat pa je bil v breme staršem.

Dandanes igra pri uspehu vsake službe veliko vlogo iznajdljivost. To dokazujejo že vrsto let naše kmetije, ki so zaslovele širom po svetu z našimi vini. Vsakdo prodaja nekaj posebnega, izvirnega, kar nima nihče drug. Doma pa stalno nekaj obnavljajo in dajejo nove možnosti zaposlitve. Dandanes je druga vrednota po osebnem zdravju prav delovno mesto.

Moti pa me to, da nekateri niso in ne znajo izkoristiti turizma, ki smo ga z vinom privabili v Števerjan. Ni mogoče, da so naši gostinski objekti zaprti prav v tistih urah, ko turisti krožijo po Števerjanu, četudi bi si poželeli le kavico ali kako brezalkoholno pijačo. Enkrat pa bi se že vrnili tudi na kosilo ali večerjo.

Kar je pa najhuje, je to, da imamo v naši vasi ogromno bajt, ki so osamljene in razpadajo. Po radiju sem slišal, da je občina Brda zabeležila ogromno nočitev na leto. V Krminu jih je prav gotovo enako, ali še več. Collio-Brda se poteguje za vpis v seznam svetovne dediščine UNESCO. Koliko turistov več bo tukaj prav zaradi tega! Ni kaj stremeti po uglednih službah, ko imaš doma največje bogastvo.

Dovolj da pogledamo, kake napredke so napravili v Istri v zadnjih 20 letih. Seveda imajo tam morje in turisti dobesedno spraznijo kleti pred trgovijo. Toda morje je zanimivo le v poletnem času, mi pa smo zanimivi čez celo leto. Ne smemo pa biti nevoščljivi drug do drugega, temveč si vsi skupaj prizadevati za dobrobit cele vasi. Dober kozarec vina je napravljen iz majhnih jagod grozdja. Morajo pa biti vsa zdrava in dozorela.

Uredništvo Števerjanskega vestnika, odbor slovenskega katoliškega prosvetnega društva Frančišek Borgia Sedej ter vse včlanjene skupine Vam želijo, spoštovane bralke in bralci, umirjene in doživete velikonočne praznike. Naj nam praznik Kristusovega vstajenja vlije duhovne moči in potrpljenja v tem težkem in posebnem trenutku.

ŽUPANJA FRANCA PADOVAN IN VSI OBČINSKI SODELAVCI
VAM VOŠČIJO, SPOŠTOVANE ŠTEVERJANKE IN ŠTEVERJANCI,
BLAGOSLOVLJENE VELIKONOČNE PRAZNIKE.

DAROVI:

Za števerjansko cerkev darujejo:

- v spomin na pokojnega Maria Miklusa, Edi, Darko in Majda, 50,00€;
- družina Koršič, 50,00€;
- družina Florenin, 20,00€;
- družina Remigij Ciglič, 50,00€;
- N. N., 50,00€;
- v spomin na pokojno sestrično Anico, Marija, 100,00€;
- Ida, 100,00€;
- ob zlati poroki Jolande in Hadrijana, A. L., 100,00€;
- družina Koršič, 100,00€;
- namesto cvetja na grob pokojnega Hilarija, hvaležni prijatelji, 100,00€;
- v spomin na pokojno teto Lucijo, Kristina in Irena Bednarik, 100,00€;
- namesto cvetja na grob pokojni Jožici, Boris, Celestina in Nives Pintar, 100,00€;
- v spomin na očeta Davideja Casciella, Jacopo, 50,00€;
- v zahvalo za 50 let skupnega življenja, A. D., 100,00€;
- ob 25. obletnici poroke, Mirjam in Matjaž, 50,00€;
- A. L., 415,00€;
- ob krstu Veronike, družina, 50,00€;
- namesto cvetja in v spomin na Lucijo Maraž, letniki 1948, 100,00€.

Za mlade družine v stiski darujejo:

- v spomin na pokojnega Maria Miklusa, družina Gruden-Miklus, 50,00€;
- ob zlati poroki, Lucija in Boris, 50,00€;
- Kristina in Irena, 50,00€;
- N. N., 50,00€;
- ob 25. obletnici poroke, Mirjam in Matjaž, 50,00€;
- N. N. Števerjan, 100,00€;
- Maja, 30,00€;
- sestri Kovic, 100,00€.

Za Števerjanski vestnik darujejo:

- Aldo Peršolja, 50,00€;
- N.N. iz Gorice, 50,00€;
- Darko Dornik, 25,00€;

- Škorjanc, 20,00€;
- v spomin na pokojnega Maria Miklusa, družina, 100,00€;
- družina Ivan Miklus, 50,00€;
- družina Koršič, 50,00€;
- namesto cvetja in v spomin na Lucijo Maraž, letniki 1948, 100,00€;
- božični srečelov, 137,39€.

Za otroški pevski zbor »Francišek B. Sedej« darujejo:

- v spomin na pokojnega Maria Miklusa, družina 200,00€;
- Kristjanovi in Damjanovi prijatelji, 130,00€;
- v spomin na pokojno Lucijo Maraž, Ida Komjanc, 50,00€.

Za župnijski dom Francišek B. Sedej darujejo:

- božični srečelov, 126,82€.

Za števerjanski pevski zbor darujejo:

- v spomin na pokojnega Maria Miklusa, družina, 200,00€;
- ob prazniku, družina Koršič, 100,00€;
- sorodniki Pečenko, za svete maše, 120,00€;
- ob smrti sestre Save, Ema z družino, 100,00€.

Za Sveto Goro darujejo:

- v zahvalo za 50 let skupnega življenja, A. D., 100,00€.

Za lačne otroke darujejo:

- ob krstu Veronike, družina, 50,00€.

Za cerkev na Jazbinah darujejo:

- namesto cvetja in v spomin na Lucijo Maraž, letniki 1948, 150,00€.

Za misijonarja Pedra Opeko darujejo:

- N. N., 700,00€;
- N. N., 300,00€.

SMRTI:

Lucija Maraž, por. Braidot

Rodila se je 13. marca 1948 v Števerjanu.

Umrla je v Versi pri Romansu 26. oktobra 2019.

Pogreb je potekal 28. oktobra 2019 v Versi pri Romansu.

Jožefa Jager, vd. Pintar

Rodila se je 1. januarja 1941 v Šentjurju pri Celju.

Umrla je v goriški bolnišnici 14. novembra 2019.

Pogreb je potekal 30. novembra 2019 v Števerjanu.

Maria Carmela Princic, vd. Terpin

Rodila se je 21. januarja 1934 v Kojskem.

Umrla je 29. januarja 2020 v Gorici.

Pogreb je potekal 31. januarja 2020 v Števerjanu.

Valda Savina Planinšček, vd. Ballore

Rodila se je 17. januarja 1929 v Kojskem.

Umrla je 27. januarja 2020 v Gorici.

Pogreb je potekal 29. januarja 2020 v Gorici.

LETO GOSPODOVO 2019 - FARNA CERKEV ŠTEVERJAN –JAZBINE **PODATKI O PREJETIH ZAKRAMENTIH**

Sveti krst: 5

Prvo sveto obhajilo: 9

Sveta birma: 13

Poroka: 0

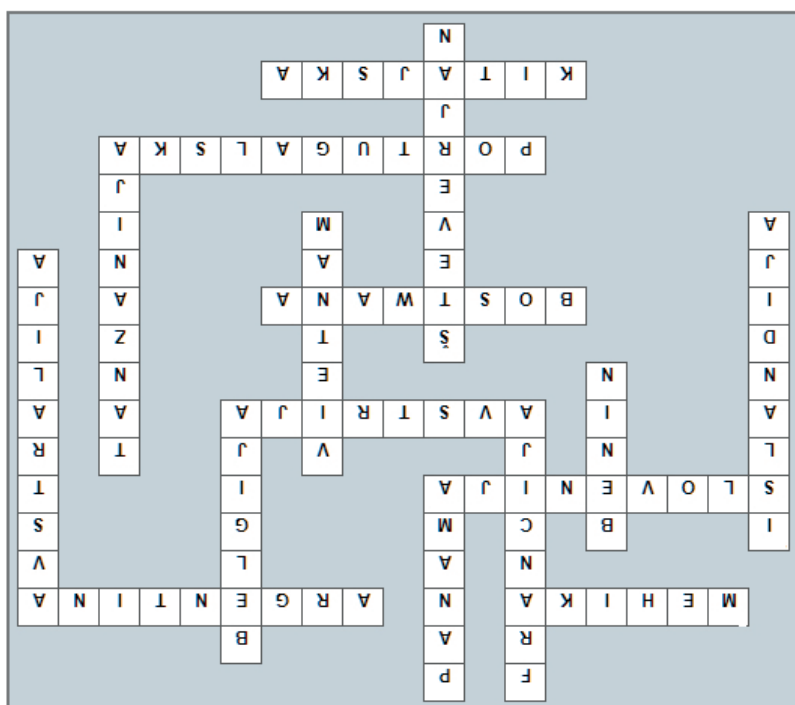
Pogreb: 9

ČESTITKE:

Dragoceni sodelavec Števerjanskega vestnika in odbornik društva Frančišek B. Sedej Elija Muzič je 14. decembra v krminski stolnici stopil v zakon s Karin Prinčič. Eliji in Karin čestitamo in jima želimo veliko sreče na skupni življenjski poti.

Peter Klanjšček je 9. julija 2019 dobil sestrico, saj se mu je v družini pridružila mala Veronika. Mala deklica je osrečila mamo Ano Boštjančič in očeta Luko. Petru in Veroniki želimo, da bi skupaj rasla v zdrava in korajžna brata. Mamici in očetu pa želimo veliko nepozabnih družinskih trenutkov.

V nedeljo, 8. marca, je prijokal na svet mali David Spazzapan. Osrečil je mamico Eriko Dornik in očeta Pavla ter sestrici Petro in Jano. Družini čestitamo, malemu Davidu pa želimo veliko zdravja in veselja.

REŠITEV IGRICE NA ZADNJI STRANI

KUHARSKI RECEPTI

Evelin

LUNICE

Sestavine za 60 kosov:

- 24 dag sladkorja,
- 24 dag čokolade v prahu,
- 24 dag moke,
- 24 dag margarine,
- 6 jajc.

Preliv:

- 24 dag sladkorja,
- 5 žlic ruma,
- sok 1 limone.

Najprej damo vse sestavine v posodo, na koncu margarino, ki smo jo razstopili nad paro. Dobro premešamo.

Nato damo v pekač peki papir, na njem razmažemo maso in jo damo peči za cca. 15 minut na 200°C.

Medtem pripravimo preliv in ga polijemo po pečenem pecivu. Ko je pecivo še vroče, iz njega takoj začnemo s kozarcem izrezovati lunice.

ČAROBNE PALIČICE

Sestavine:

- 220 g masla,
- 100 g belega sladkorja,
- 240 g pšenične bele moke,
- pecilni prašek,
- sol,
- 2 žlici mleka,
- Vanilin sladkor,
- temna čokolada,
- pisane mrvice.

V prvo posodo penasto stepemo maslo in sladkor. V drugo posodo pa zmešamo moko, pecilni prašek in sol. Mešanico stresemo v posodo z maslom, ter dodamo mleko in vanilin sladkor. Vse skupaj dobro premešamo, da dobimo gladko testo.

Nato testo zavijemo v folijo in za 1 uro shranimo v hladilniku. Nato ga razvaljamo in narežemo na tanjše paličice. Polagamo jih na pekač, ki je obložen s papirjem za peko in pečemo približno 15 minut na 180°C.

Piškote ohladimo. Nad soparo stopimo temno čokolado. Piškote pomočimo v čokolado, počakamo da se čokolada malo ohladi, nato pa jih potresemo še z mrvicami.

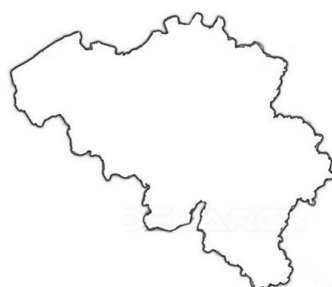
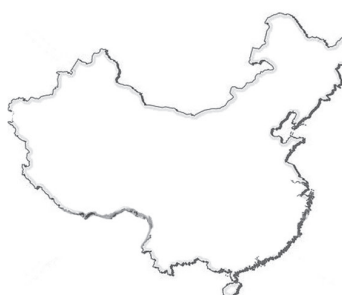
ČOKOLADNI SRČKI

Sestavine:

- 125 g masla,
- 125 g sladkorja v prahu,
- limonina lupina,
- 2 jajci,
- 250 g pšenične moke,
- pecilni prašek,
- temna čokolada.

V posodo bomo najprej penasto umešali maslo, sladkor in limonino lupino. Nato dodamo jajci, moko in pecilni prašek. Vse skupaj zgnetemo v gladko testo.

Testo razvaljamo in iz njega z modelčki izrežemo srčke. Pečemo jih 15 minut na 200°C. V posodi nad vrelo vodo raztopimo čokolado. Ohlajene piškote prelijemo s čokolado in po želji potresemo s pisanimi mrvicami.

Poskusi ugotoviti državne ali občinske obrise in njihova imena pravilno zapiši v križanko

